

ket
nikus

ott, behuzla
t és lesü-

esapott feléje.
Tovább som-

A fogai ki-

ngol Parkból
enényi igaz

isz. hitkö-

államos, álla-

etési igények
ödérük, vala

Katz Béni

ig Cluj
yvek
ze k

kok,
yvák
arásra.
kótelek.
sönzés
Cluj,
efon 910.

ÁRKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
2-02

St. Robert

Egész é. — — — — —
Félévre — — — — — 60
Negyedévre — — — — — 32
Egy hónapra — — — — — 110

X. évfolyam ♦ 151. szám
1929 Julius 7 Vasárnap
5689 év Szíván 29

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a
Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13
és a
LLOYD EXPRESS
Str. Geln No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel

Éhségstrájk és amnesztia

A kolozsvári katonai kórházban kilenc ember vívódik a halállal. Kilenc ember, akik az éhségstrájk borzalmas fegyverével próbálják sikertelenül magukra irányítani az amnesztiát alkalmazó hatóságok figyelmét. Az amnesztiatörvény május tizedikén látott napvilágot a hivatalos lapban, hetek teltek el, míg a végrehajlási utasítást is megszövegezték hozzá, végre az is elkészült és a börtönök kapui tágra nyitak a legkülönbözőbb fajtájú bűnözők előtt. A közönséges büntetettek egész légiója szabadult ki a tömlőökből, sőt sokan már olyan „régén” szabadultak ki, hogy azóta alkalmuk volt újra lakat alá kerülni. És míg sok ezre meg azoknak a száma, akik az amnesztia áldásai révén már azt is elfelejtették, hogy valaha börtönben ültek, addig a kolozsvári ügyészség kilenc kommunista foglyát, akikre az amnesztiatörvény betűszerinti szövege vonatkozik, az éhségstrájk utolsó stádiumában már semmiről sem tudó letargiában várja a halált, vagy a szabadulást.

Az a humánus gondolat, amely az amnesztiát meggeremeltette, semmiesetre sem gondolta így. E pillanatban nem arról van szó, hogy milyen mértékkel kell mérni a kilenc éhségstrájkoló fogoly bűnét. Még az sem a legfontosabb kérdés, vajon legfeljebb jogi megítélés szerint tényleg vonatkozik-e rájuk az amnesztia, vagy sem. De akár vonatkozik rájuk az amnesztia, akár nem, május tizedike óta vagy pozitív, vagy negatív irányban el kellett volna dönteni ezt a kérdést, mert mindenképpen antihumánus ebben a borzalmas bizonytalanságban tartani a szabadulásban reménykedő foglyokat. Mi elvileg ellenségei vagyunk az éhségstrájk gondolatának. Ebben az esetben azonban meg tudjuk érteni ennek a végső argumentumnak az alkalmazását. A kolozsvári hatóságok véleménye megoszlott arról, vajjon az amnesztia vonatkozik-e ezekre a foglyokra. A kilenc fogoly nyilván azt gondolta, ha éhségstrájkba lép, hamarabb meg fogja tudni a döntést. Az ügyészség végre is a semmitől kért távirati felvilágosítást, ez a távirati felvilágosítás azonban a mai napig sem érkezett meg. A hatóságoknak pedig nem volna más dolguk ebben a kérdésben, mint hogy végre eldöntsék azt az alapvető kérdést, vajon az amnesztia, vagy sem. Mert féltő, ha még sokáig fog húzódnia a döntés, akkor nem lesz kinak amnesztiát adni és így ez a probléma egyszerűen egyszerűvé válik.

Nemcsak a kilenc fogoly érdekében, de az egyetemes közvélemény szempontjából is sürgősen likvidálni kell az amnesztiakérdést. Nem lehet célja az amnesztiának, amely azonnali hatállyal érvénybe lépett, hogy bizonyos ügyeket hónapokig függőben tartson és ezzel nemcsak tantalusi kinokat szerezzen bebörtönzött embereknek, de nyugtalanítsa a demokratikusan gondolkodó közvéleményt is. Ha jár az amnesztia a kolozsvári ügyészség foglyainak, illetőleg most már a katonai kórház haladklóiaknak, akkor azonnal szabadlábra kell

őket helyezni, ha pedig a semmitől kért ávirati felvilágosítást, ez a távirati felvilágosítás azonban a mai napig sem érkezett meg. A hatóságoknak pedig nem volna más dolguk ebben a kérdésben, mint hogy végre eldöntsék azt az alapvető kérdést, vajon az amnesztia, vagy sem. Mert féltő, ha még sokáig fog húzódnia a döntés, akkor nem lesz kinak amnesztiát adni és így ez a probléma egyszerűen egyszerűvé válik.

strájkokkal és más választásuk nem lévén, tovább fogják folytatni büntetésük kitöltését. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a semmitől kért haladéktalanul mondja ki már végre az utolsó szót ebben a kérdésben, hogy a jól-rosszul sikerült amnesztia végéről lekerüljön a kérdőjel és az egész ügyre pontot lehessen tenni.

Husz emberélet esett áldozatul a csehországi, németországi és ausztriai viharoknak

Tornyokat döntött le és szárnyasok tömegét ölte meg a borzalmas itéletidő

Bécs, július 6. A csehországi, németországi és ausztriai viharok áldozatainak 20 emberélet esett áldozatul. Délcsehországban és Morvaország viharok sújtotta vidékein tegnap és ma is egész éjjel a romok eltakarításán s az utak, valamint a táviró és telefonvonalak s a vasúti pályák helyrehozásán dolgoztak. A munkálatok végzésére nagyszámú katonaságot rendeltek ki. Linz tartományi főnökségének még mincisen sem táviró, sem telefonkapcsolata a viharok sújtotta vidék egy részével s így a katasztrófa arányairól még min-

dig csak részleges jelentések ismeretesk. Markt, Oberneukirchen és Oberweissenbach 30 méteresnél magasabb tornyait a vihar ledöntötte. A Königseeen közlekedő 100 utasos hajón a vihar kezdetekor pánik tört ki, de a legénység nyugodtsága megmentette a szituációt és be tudtak jutni baj nélkül a kikötőbe. A Salzkammergut több községében madarak és szárnyasok egész tömegét találják holtan. Ezeket a jégverés ölte meg. Bécs, július 6. Felsőausztia területén is nagy pusztításokat vitt véghez a teg-

napelőtti zivatar. Tíz községben tizenhárom torony összeomlott s számos lakóház is lakhatatlanná vált. Az inséges lakosság felségélyezésére akciók vannak folyamatban. Prága, július 6. Königrätz környékén a viharok négy halottja és száz sebesültje van. Az országutakat és vasúti vonalakat még nem sikerült rendbe hozni. Az anyagi károk nagysága még nem tekinthető át, mert egyes telefon és táviróvonalakon még nem állították helyre az összeköttetést.

Henderson angol külügyminiszter kijelentette, hogy a rajnai kiürítésnek a legrövidebb időn belül meg kell történnie

A francia sajtó máris ideges. Chamberlain is a kiürítés mellett van. Az orosz lapok a diplomáciai viszony ujrafelvételéről

London, július 6. Az alsóház mai ülésén folytatták a rajnai kiürítés vitáját. Looker Lampson a minél gyorsabban bekövetkező kiürítés mellett foglalt állást. Chamberlain felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy az angol csapatok elvonulása s a többi megszállók ottmaradása Németországnak sem volna kellemes megoldás. Ezért helyes volna meggyezésre jutni.

Henderson külügyminiszter kijelentette, hogy e tekintetben osztozik Chamberlain felfogásával, mert a külön akció tényleg nem célszerű, de a kormánynak az az álláspontja, hogy a kiürítésnek minél hamarabb be kell következnie. Németország — mondotta Henderson a lehetőség határain belül eleget tett a versaillesi szerződésben rá rótt kötelezettségeknél, jogosan elvárhatja tehát, hogy a gyors kiürítés minél előbb bekövetkezzék. A kormány meg fogja tárgyalni a kérdést a francia és belga kormányokkal s arra törekszik, hogy ezt az európai megbékélés felé vezető lépést mihamar meg lehessen tenni.

Chamberlain mosakodik
London, július 6. Az alsóház ülésének további folyamán Chamberlain volt külügyminiszter ismételt felszólalásában védelembe vette a volt konzervatív-kormánynak a szovjettel szemben tanúsított magatartását. Chamberlain kifejtette, hogy a konzervatív kormány többszöri tiltakozása és figyelmeztetése ellenére a szovjet nem akarta abbahagyni

a hivatalos részről támogatott angliai kommunista propagandát és ebben a kérdésben még a legminimálisabb előzékenységet sem tanúsította. Chamberlain után Henderson külügyminiszter kijelentette, hogy a szovjettel felveendő kapcsolatokra irányuló tárgyalások folyamán kölesönösen pontosan precizirozni fogják a propaganda fogalmának meghatározását.

A francia nacionalista sajtó máris uszít a rajnai megzallás likvidálása ellen

Páris, július 6. A francia sajtó kommentárok nélkül egyszerűen tudomásul veszi Henderson külügyminiszter tegnapi bejelentéseit, melyeket a Rajna-vidék kiürítésével kapcsolatban az alsóház ülésén tett.

Az „Echo de Paris” az egyedüli sajtó-organum, amely véleményt nyilvánít s azt az álláspontot fejt ki, hogy Franciaországnak nem marad más hátra, ha nem akar a német kormány és a szocialista internacionálé gondnoksága alá kerülni, mint, hogy sürgősen gondoskodik a wiesbadeni hídfő körüli angol megszálló csapatoknak franciákkal történő helyettesítéséről.

André Pironnaux, a francia militarista párt egyik vezetője ugyancsak az „Echo de Paris”-ban arról cikkezik, hogy rajnai kiürítés esetére feltétlenül ki kell követelni a megállapítási és kiegyenlítő bizottság ellenőrző jogának ér-

vénybelépését. A bizottságnak a legszigorúbban kell őrködnie a béke felett s háborus végszükség esetében még arra is felhatalmazással kell bírnia, hogy hidakat robbantasson, hogy a német haderő esetleges betörési szándékát a francia területre megakadályozhassa. A cikkíró követeli a bizottság működési tervének számára ötven kilométeres sávot a Rajna jobbpartján tuli területen.

Moszkva és az angol trónbeszéd

London, július 6. Moszkvai jelentés szerint az orosz lapok hosszú cikkekben foglalkoztak az angol trónbeszéddel. Hangoztatják a szovjet azon álláspontját, hogy Angliával csak abban az esetben kötnék kereskedelmi egyezményt, ha visszaállítja a normális diplomáciai viszonyt. Ezt az állásfoglalást moszkvai hivatalos körök a tanulmányuton járt angol ipari delegáció tagjaival is közölték. A kormányhoz közelálló orosz lapok kommentár nélkül közlik Henderson külügyminiszternek az orosz viszony ügyéről tett nyilatkozatát, mely szerint Anglia garanciák mellett hajlandó felvenni az összeköttetést a szovjettel. Oroszországnak kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy az angol belügyekbe nem avatkozik és hogy a birodalom területén forradalmi propagandát nem folytat és nem támogat. Ezeket a garanciákat az angol kormány álláspontja szerint nemcsak nyújtania, de betartania is kell.

A Vörös Kereszt genfi konferenciáján a háboru lehetőségéről tárgyaltak

Becsületes bánásmódot követelnek a hadifoglyokkal

Genf, július 6. A svájci szövetséges államtanács elnöke, Haab tegnap nyitotta meg a svájci kormány által összehívott Vörös Kereszt konferenciát. A konferencián résztvettek mindazon államok képviselői, amelyek hozzájárultak az 1864-es genfi Vörös Kereszt-konvencióhoz.

A mostani tanácskozáskor célja a genfi konvenció revíziója és új konvenciók megteremtése a hadifoglyokkal való bánásmódról. A genfi konvenciót magára nézve hatvanegy állam tekinti kötelezővé. Ezuttal azonban csak negyvenhat állam küldötte el százharmincegy delegátust. A többi állam, más, vele szövetségben, vagy baráti viszonyban álló kormányt kért föl a konferencián való képviseléséért.

A konferencián résztvettek a nagy államok képviselőin kívül a Máltai rend és a Népszövetség delegátusai. Előreláthatólag öt hétig fog tartani a konferencia, amely a genfi konvenció megalkotása óta a harmadik. Haab főnök megnyitójában rámutatott arra, hogy Svájc négy évvel ezelőtt javasolta a világ államainak, hogy revidálják a genfi konvenciókat a háborus sebesültek és foglyok sorsára vonatkozó pontozatokat. Nagyon örül, hogy a kormányok hozzájárultak Svájc eme indítványához.

Föl lehet vetni a kérdést, vajjon célszerű-e most foglalkozni az ilyen ügyekkel, amikor a háboru távoli, valószínűtlen lehetőségnek látszik. A Népszövetség munkája a háboruk ellen irányul, épügy a békebírói szerződések, főként pedig a Kellogg-paktum. Közben a kormányok erkölcsi kötelessége, hogy őszintén tartsák be a békére irányuló kötelességeiket. És mindaddig, amíg egy tartós békére nincsenek garanciák, minden kormány kötelessége egy jövődó háborut olyan emberiesen viselni, ahogy azt a tragikus szükségesség megengedi.

A konferencia két bizottságot jelölt ki. Az egyik bizottságban le fogják tárgyalni a hadifoglyokkal való köteles bánásmód részleteit. A bizottság előtt már egy kész tervezet fektet száz pontból, amelyhez a tagok eddig is számos megjegyzést fűztek. A javaslat a világháboruban szerzett tapasztalatok alapján készült. Eszerint a hadifoglyok között tilos a propaganda és nem sza-

bad semmilyen körülmények között a hadifoglyokat felhasználni arra, hogy ezek elárulják annak a hadseregnek az állásait, ahová tartoztak. De nem szabad fölük országukra vonatkozó hely-

zetjelentést sem kérni. A továbbiakban a javaslat tisztességes szállást, jó élelmezést, állásának és természetének megfelelő munkakört és a külvilággal való könnyű érintkezést követel.

Balbo olasz légügyi államtitkár oceánrepülő utra indul

Róma, július 6. — Az olasz kormány ma szenzációs bejelentéssel szolgált a római amerikai nagykövetség katonai attaséjának. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Balbo légügyi államtitkár már a legközelebbi jövőben Róma-Newyork közötti, leszállás nélküli repülő utra vállalkozik s a gépet is maga fogja vezetni.

A kormány az oceánrepüléssel kapcsolatban kérte a katonai attasét, hogy közvetítse kormányához az olasz kormány azon kérését, hogy Balbo államtitkárnak ezt a vállalkozását minden rendelkezésére álló módon könnyítse meg.

A légügyi államtitkárt a gépen egy se-

gépilóta és egy mechanikus fogja kísélni. A Róma-Newyork közötti ez első repülőuton annak a repülőgépnak a testvérgepét fogják használni, amellyel annak idején Ferrarin és Del Prato őrnagyok Délamerikába repültek. A gép már csaknem teljesen készen áll még csak utolsó simításokat végeznek rajta. Öt százötven lóerős motorja van a gépnek és négyezer liter benzint vihet magával, ami lehetővé teszi, hogy tankrepülőgéppé benzinközvetítés nélkül, saját készletével, nyolcvan óra hosszáig a levegőben maradjon.

A start elé egész Olaszországban fészült érdeklődéssel tekintenek.

Kolozsvár városa felebbezni fog a Roata-ügyben hozott ítélet ellen

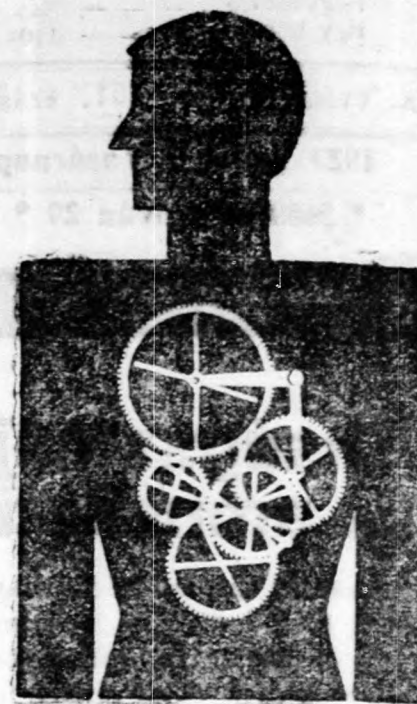
Nem hajtják végre Kolozsvárt a megítélt 600.000 lejért

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári villamosművek volt igazgatójának Kolozsvár város ellen indított perének legújabb fordulatáról egyik legutóbbi számunkban már beszámoltunk. A kolozsvári törvényszék Roatanak állásából való elmozdítását nem találta teljesen jogszerűnek és elbocsátásából kifolyólag 667.000 lejt ítelt meg neki alperes Kolozsvár város terhére elmaradt illetményei fejében. A törvényszék döntése kétségtelenül nagyjelentőségű egyrészt azért mert az ítélet alapján meg volt adva a lehetőség, hogy biztosítási végrehajtást vezessenek a város ellen, másrészt mert az ítélet jogalapot nyújt egy három és félmillió lejtértéti perben, amelyet Roata szintén elbocsátásából kifolyólag helyezett folyamatba a kolozsvári törvényszéken. Szükségesnek tartottuk ilyenformán felkeresni ez ügyben Mihali polgármestert is, hogy a Roata-ügy újabb fordulatáról véleményét megkérdezzük.

A törvényszék mondotta munkatársunknak Mihali Mihali polgármester a hozott ítéletével 667.000 lej kifizetésére kötelezte a várost. Mivel az ítélet a felebbezéstől függetlenül végrehajtható, ezen összeget ítéletbe helyezték a pénzügyigazgatóságnál. Hogy az ítéletben nem nyugszunk bele, az magától értődik. Hiszen az egész ügyben a perdöntő tulajdonképpen az a tény, hogy valóban hűtlenül kezelte-e Roata a város vagyosát, vagy nem. A város jogi képviselője felhívta a törvényszék figyelmét arra,

hogy a kolozsvári törvényszéken folyamatban van egy per, amelyet épen hűtlen kezelés miatt adtak Roata ellen és így a polgári ügyben addig nem lehet dönteni, amíg a bünvádi feljelentés ügyében jogerős ítélet nincs. Érdekes, hogy a tanács ennek a ténynek a perdöntő fontosságát be is látta, de arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bizonyítási eljárás az aktuális polgári perben erre is kiterjedhet. Jogi képviselőnk tehát konkrét tényeket sorakoztatott fel és kére a tanak beidőzését vagyis a bizonyítási eljárás komplexitását, amit azonban nem rendeltek el és így jött létre aztán a fenti ítélet. Elképzelhető azonban az, hogy ezt a felsőbb jogügyi hatóságok jóváhagyják.

Az ön gyomra az ön barométere,

mert megmutatja önnek, vajjon az emésztése „jóidő”, vagy pedig „vihart” jósol.

Általánosságban gyomorbajok alatt érteni kell az összes emésztési zavarokat: a gyomorégést, a gyomor túlterhelését, a savanyu böfögést, stb. Jóllehet a legtöbb esetben az ön rosszullete nem egyéb, mint a gyomorsavnak túltengése. Hogy e fájdalmak okát megszüntesse, vegyen be egy tablettát Magnezie Perhydrolt kevés vízben étkezés után. Ha fájdalmak mutatkoznak, akkor is jól teszi, ha Magnezie Perhydrolal semlegesíti a savak túltengését ennek a szernek alkáliikus tulajdonságaival. A Magnezie Perhydrol gyorsan neutralizál minden savfőlösleget, megakadályozza az élelem erjedését és megelőzi azt, hogy a finom gyomor nyákhartya megdagadjon.

A Magnezie Perhydrol nevű preparátum rendkívüli hatásának köszönheti jóh nevét. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Splendid szálloda

Bukarest, Calea Victoriei 57

a nyári szezonra, július 1-től kezdve, 20%-kal leszállítja a szobaárakat.

Fürdődresszek

nagy választékban, olcsó árak. Női konfekció leszállított árak mellett.

Selyem és cérnahanarisnyák

„HERCULES” S. A. fiókja, Reg. Ferdinand 13.

A CLUJ

Tacámul ezüstárnyagban

készült minden egyes darab e gyárjellel van ellátva.

800-as finomság!

Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Vizonteladónknak: „TACAMUL” ezüstárnyag Cluj, Strada N. Iorga 11/A

הור ערשיען אים עכטעם זלבער: כל קודש תוכה אונד אונדערע ליכטער, אחרונים העלמער, סקדער-שיססעל אונד זעמליכע רימוע ללע זענענשטענדע

Folyó hó 7-én

NAGY HERZL-NAP

D. e. virágkorzó.

Este előadás a zsidó Kulturházban.

Ne kísérletezzen! Höfer 3. ma is a legjobb izzadás ellen.

Csak

akkor

Gafencu

(Bucaresti-Bul) Kelet tudósítójától. Államtitkár tegnap és a fővárosi la meritó nyilatkozó részét. Gafencu hadikártérítések, amelyet a pit, mélyen sér kormány épen zetet a maga ré erélyes akciót in hatalmáknál a kében.

Hogy tervez

Ismeretes, hogy nem állapította összeget, amely tántállamoknak hogy Németország a párisi jóvátét tervezetet dolgoz sítésére vonatkoz delegátusának n zetnek neveztek ugyan, hogy D menüit tartozik nem precizizozta Németország a t zette pontosan a vidék kiürítését a szövetségesek akartak, amíg meg nem lesz a nyek után ült jövátételi bizotts tet dolgozta ki, a tot helyettesíti.

Romániát

A spaai egyeztetország által százaléka Francia Angliát, 20 százaléka Belgium szláviát és 1 szá meg. Románia m takozott az 1 szá kozást nem vetté tervezet most a közlendő fizetésel a Romániának j az első esztendő tosan emelkedhet Young-tervezet é kártérítésfizetésé ki, ez azt jelenti, elkövetkező 20-3 ván semmit sem h

Gran BUC

A legmodernebb relve. — Fördő telefonok, rádió, fodrászmű

Kendhivői lesz

Hirdessen

Csak 1988-ban kapja meg Románia jóvátételi járandóságát, akkor is kevesebbet, mint amennyit eddig már Németországtól a jóvátételi számlára vásárolt

Gafencu külügyi államtitkár expoze a sajtónak a Young-tervezet Romániával szembeni hátrányos intézkedéseiről

(Bucuresti-Bukarest, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától). Gafencu külügyi államtitkár tegnap este a külföldi sajtó és a fővárosi lapok képviselői előtt kimerítő nyilatkozatban ismertette a Young-tervezetnek Romániára vonatkozó részét. Gafencu kijelentette, hogy a hadikártérítések elosztásának az a módja, amelyet a Young-tervezet megállapít, mélyen sérti Románia érdekeit. A kormány éppen ezért kénytelen a tervezet a maga részéről visszautasítani és erőlyes akciót indítani az európai nagyhatalmakkal a tervezet revíziója érdekében.

Hogyan jött létre a Young-tervezet?

Ismeretes, hogy a versaillesi szerződés nem állapította meg pontosan azt az összeget, amelyet Németország az antantállamoknak fizetni tartozik. Mint hogy Németország rendetlenül fizetett, a párisi jóvátételi bizottság 1924-ben tervezetét dolgozta ki a fizetések teljesítésére vonatkozólag, amelyet Amerika delegátusának neve után Dawes-tervezetnek neveztek el. Ez a tervezet előírta ugyan, hogy Németország évenként mennyit tartozik fizetni, de még mindig nem precizizálta a fizetések végösszegét. Németország a tervezetet elfogadta, fizette pontosan a részleteket és a Rajnavidék kiürítését kérte, amiről azonban a szövetségesek addig hallani sem akartak, amíg a végösszeg pontosan meg nem lesz állapítva. Ilyen előzmények után ült össze Párisban ismét a jóvátételi bizottság és a Young-tervezet dolgozta ki, amely a Dawes-tervezet helyettesíti.

Romániát 1% illeti a jóvátételből

A spaai egyezmény értelmében a Németország által fizetett kártérítések 52 százaléka Franciaországot, 22 százaléka Angliát, 20 százaléka Olaszországot, 8 százaléka Belgiumot, 5 százaléka Jugoszláviát és 1 százaléka Romániát illeti meg. Románia már annak idején is tiltakozott az 1 százalékkal ellen, de a tiltakozást nem vették figyelembe. A Young-tervezet most a Németország által eszkalálódó fizetéseket úgy osztja be, hogy a Romániának járó 1 százalékos részletei az első esztendőben kisebbek és fokozatosan emelkednek. Minthogy pedig a Young-tervezet értelmében Németország kártérítéskifizetése 1988-ban merül csak ki, ez azt jelenti, hogy Románia a most elkövetkező 20-30 esztendőben ugyszólván semmit sem kap és csak 1988-ban fog

pénzéhez juthatni.

Tul vásárolt Románia a jóvátétel számlájára

Gafencu kijelentette, hogy a Young-tervezet értelmében a Romániának járó összeg oly kevés, hogy nemcsak hogy nem fedezi a Románia által szenvedett

hadikárokat, de még csak azokat az adósságokat sem lehet kifizetni belőlük, amelyekkel Románia szövetséges államainak tartozik a háborúból kifolyólag. Románia hadtartozásainak fizetése évenként néhány millió arany márkával haladja meg azt az összeget, amelyet mi

Németországtól kapnánk a Young-tervezet értelmében. Románia követelése oly mértékben csökkentek Németországgal szemben, hogy még azokat a megrendeléseket sem fedezik, amelyeket Románia Németországban eszközölt a kártérítés számlájára. Vagyis ez azt jelenti, hogy Románia most adóssághént könyvelheti el Németország eddigi áru szállítmányait.

Ilyen körülmények között Gafencu hangsúlyozta, hogy a kormány számára a szakértők által kidolgozott és Romániát érintő tervezet súlyos esetiadást jelent, mert nemcsak hogy nem hozza helyre Románia sérelmeit, de azokat újabbakkal tetézi. Éppen ezért a kormány a nemzetközi fórumok előtt mindent el fog követni, hogy a tervezetet módosítsák.

Poincarét kérdőre vonták a kamarában Amerika elutasító magatartásáért

Páris, július 6. A Havas távirati iroda jelenti, hogy a kamarában Nov képviselő interpellációt intézett a kormányhoz, amelyben kérdőre vonja az amerikai kormány elutasító válaszáért. Az interpelláló szerint az elutasításért a kormányt terheli a felelősség, mert amikor a halasztást kérő javaslatot a kamarában felvetették, a kormány elmulasztotta a javaslattal szemben a bizalmi kérdés felvetéséhez nyulni. Az interpelláló hibáztatja a miniszterelnököt, hogy na-

gyon könnyen kezelte az ügyet, szerinte személyesen ki kellett volna utaznia Amerikába, hogy kedvező eredményt érhesse el.

Poincaré miniszterelnök emelkedett ezután szólásra. Kérte a kamarát, hogy az interpellációra adandó válasz tekintetében menjen bele a halasztásba. Ehhez a kamara csaknem egyhangulag hozzájárult.

Páris, július 6. Az angol kormány vá-

laszjegyzékét a francia kormánynak a külügyminiszterek konferenciája ügyében előterjesztett kívánságaira mindezt ideig még nem adták át a Quay D. Orsain. A válaszjegyzéket beavatottak szerint holnap adja át az angol nagykövet. Valószínűnek tartják, hogy legkésőbb keddig teljes megegyezés jön létre a konferencia időpontja és helye tekintetében és ezt azonnal közölni fogják a nyilvánossággal.

A neworleansi rendőrség belelőtt a sztrájkoló közuti vasuttársaság munkásaiba

London, július 6. Neworleansból jelentik, hogy a közuti vasut alkalmazottainak sztrájkjával kapcsolatban a sztrájkoló munkásság és az erős fedezet alatt dolgozó sztrájkőrök között összeütközések keletkeztek, melybe a rendőrség is beleavatkozott és sortűzet adott le. Az összeütközéseknek az volt az oka, hogy a vasuttársaság igazgatósága a forgalom további fenntartása érdekében sztrájkőröket alkalmazott, kiknek

munkaszabadságát rendőri karhatalommal igyekezett biztosítani. Az elkészített sztrájkoló munkásság kövekkel és téglákkal megtámadta az uccákon mozgásban volt kocsikát és a sztrájkőröket meg akarták lövöldözni. Több villamoskocsi ablakát a kövek és téglák beverték. Több utas is megsebesült. Ekkor érkezett a helyszínre a karhatalom egy nagyobb oszaga, melynek parancsnoka a tömeget a rombolás és a támadó

magatartás felhagyására szólította fel. A tömeg továbbra is fenyegetően viselkedett a karhatalom a levegőbe riasztó lövéseket adott le. A tömeget végül is sortűzzel oszlatták szét, mely alkalmal a sztrájkolók közül négyen holtan maradtak a véres incidens színterén és mintegy százan súlyos sebeket kaptak. Számos letartóztatás után sikerült a rendet helyreállítani.

A közoktatásügyi minisztériumban 40 százalékos bukási arányra számítanak az érettségien

(Bucuresti-Bukarest július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi minisztériumhoz beérkeztek az első eredmények az ezévi írásbeli érettségi eredményekről. A beérkezett jelentésekből kiténik, hogy az eredmények ebben az évben lényegesen kedvezőbbek a tavalyinál, bár a jelentkezők száma az előző évi baccalaureatus-jelöltekét jóval felmululta. Szokatlanul nagy, — több százra rug — azoknak a száma, akik jelentkeztek ugyan a vizsgákra, de utóbb visszaléptek. Írásbeli érettségét az egész országban 11 100 jelölt tett.

Bukarestben 1663 jelölt közül 1314 ment át az írásbeli vizsgán. Temesváron 611 jelölt közül 500, Brássóban 384 közül 232, Ploestiben 483 közül 365, Buzauban 631 közül 480 jelöltnek sikerült az írásbeli vizsgán sikeresen átmennie. Constanában 315 közül 240, Bacauban 505 közül 315 jelöltnek sikerült az írásbeli vizsgája. A legtöbb bizottság előtt a jelentkezők nagy száma miatt, még folynak a szóbeli vizsgák és ezeknek eredménye valószínűleg csak hétfőn, vagy kedden lesz ismeretes. A közoktatásügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint azonban az ezévi eredmények lényegesen kedvezőbbek lesznek. A vizsgák sokkal nyugodtabb atmoszférában folytak le és a jelöltek jobban fel voltak készülve annál is inkább, mert a törvény módosítása folytán jobban is-

merték az előző anyag terjedelmét. A közoktatásügyi minisztérium véleménye szerint az elbukottak száma nem fogja meghaladni a jelentkezők negyven százalékát.

Kolozsváron a Liceul Anghelculescuban működő bizottság szombat délelben már kihirdette a szóbeli vizsgák eredményét.

Három kisebbségi liceum 115 tanulója közül 63 sikeresen állta meg a vizsgát. Kedvezőbbek az eredmények a Regina Maria kánygimnáziumban, ahol 97 jelentkező közül 68 átment. A Baritiu gimnáziumban működő bizottság vasárnap délelőtt hirdeti ki a szóbeli vizsga eredményeit.

Julyus 7-én, vasárnap este 9 órakor a cluji cionista Helyicsoport és az összes ifjusági szervezetek nagy

HERZL

emlékünnepelet

rendeznek az Unitarius Kollégium disztermében. (Calea Victoriei.)

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár Buffet.

Rezdkioldi leszállított szobárából

Hirdessen az Uj Keletben

29 július 7.
omra
métere,
k, vajjon az
pedig „vihart”
porbajok alatt
észteszi zavaró
gyomor tul-
at, a pöffedt-
t, stb. jóllehet
on rosszullete
orsavnak tul-
ak okát meg-
egy tabletta
kevés vízben
mutatkoznak,
agnezie Per-
avak tultengé-
ikus tulajdon-
Perhydrol
savfőlöselet,
m erjedését és
inom gyomor-
rol nevé pre-
ának köszön-
minden gyógy-
álloda
ctoriei 57
július 1-től
eszállítja
at.
ek
mellett.
yák
nd 13.
resen
zban.

Ki felelős a katonai kórházban éhhalállal küzdő kilenc éhségstrájkoló életéért?

A semmitűszék már szerdán meghozta döntését, de az éhségstrájkolók jogi képviselőinek híján a döntés ma sem érkezett meg Kolozsvárra

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék kilenc éhségstrájkolója a tegnapi nap folyamán ismét lakást cserélt. A kora reggeli órákban betegszállító kocsik állottak meg a törvényszék fogházának udvarán és a fogház cellájából egymás után kilenc teljesen legyengült embert szállítottak el rajta. A kilenc, egyik ajúláshól a másikba eső ember a kolozsvári nagy munkáspártilene elültje volt, akiknek állapota a kilenc napi éhségstrájk után a tegnapi nap folyamán annyira válságosra fordult, hogy a fogházigazgató jelentése folytán elkerülhetetlen volt a kórházba való szállításuk.

Riasztó hírek a strájkolóknak állapotáról

A kilenc és tíz óra között leolyt betegszállításhoz természetesen nem egy tanuja akadt és csakhamar riasztó hírek keltek szárnyra az éhségstrájkolóknak egészségi állapotával kapcsolatban. Az elterjedt hírek szerint a kilenc éhségstrájkoló közül három, nevezetesen Chaia Lipschitz, az alig huszonöt éves besszarabiai tanítónő, Szenkovits Sándor és Máté Ernő utolsó óráikat élik. Növelte a tájékozatlanságot az, hogy hivatalos nyilatkozatot a hatóságok az éhségstrájkolóknak állapotára vonatkozólag a sajtó többszörös megkeresése után sem adtak továbbá az az érthetetlen körülmény, hogy az éhségstrájkolókkal a strájk deklarációja óta senki sem érintkezett és így a valódi tényállást senki sem ismerhette. Az éhségstrájkolókról, legalább is amint az a külső jelekből megállapítható, mindenki megfélemedezett és különösképpen vonatkozik ez a megállapítás az éhségstrájkolóknak jogi képviselőire, akiknek intervenciója pedig elengedhetlenül fontos lett volna ebben az ügyben.

Miért késik a semmitűszéki döntés?

A strájk további sorsát, amint azt már megirtuk, a bukaresti semmitűszéki ítélet tudja csak eldönteni. A semmitűszék szerdán hozta meg döntését és ma Kolozsvárt még senki sem tudja azt, hogy ez a döntés mit tartalmaz az elítéltekre nézve. Az éhségstrájkolóknak jogi

képviselőinek okvetlenül számolniuk kellett volna ezzel a késés lehetőségével és gondoskodniuk kellett volna, hogy ez a döntés már másnap Kolozsvárt legyen. A helyzetre különben mindennél világosabban mutat rá a kolozsvári katonai kórház ezredes-őorvosának munkatársunk előtt tett nyilatkozata, akinél legelső sorban a kórházba szállított strájkolóknak egészségi állapotáról érdeklődtünk.

Nyilatkozik a kezelő ezredorvos

Dr. Veisa ezredes orvos éppen az éhségstrájkolóknál tartózkodott, amikor munkatársunk bejelentette magát. Körülbelül jó félórát kellett várakoznunk, amíg Veisa dr. végre rendelkezébe érkezett. Késedelmének okáról Veisa dr. maga siet felvilágosítani bennünket.

— Igyekeztem — mondja Veisa dr. — meggyőzni a kilenc éhségstrájkolót arról, hogy semmi értelme sincs annak, hogy a strájkot tovább folytassák. A semmitűszék ez ügyben már döntött és

ezen ma már változtatni, függetlenül attól, hogy az mit tartalmaz, ugy senki sem lehet. Próbáltam őket meggyőzni, hogy saját ügyüknek többet használnak, ha éleiben maradásukat biztosítanák. Mindezt azonban — be kell vallanom — nem más hátra, minthogy „ultima ratióként” máshátra, minthogy „ultima ratióként” én teljesítettem orvosi kötelességemet és a mesterséges tápláláshoz folyamodjak. Ami különben a foglyok állapotát illeti, az elterjedt hírek kétségtelenül egy kissé túlzottak. A legrosszabb állapotban Chaia Lipschitz van, aki szerzetesenél fogva is a leggyöngébb ellenállóképességgel bír. Rajta már kezdenek mutatkozni a tüdővész jelei. A többiek aránylag egész jó állapotban vannak. A magam részéről megengedtem nekik, hogy újságot olvassanak s amennyire csak tehetem, a legteljesebb szabadságot igyekszem részükre biztosítani. A legkényelmesebb betegszobájában helyeztem el őket. Chaia Lipschitznek pedig teljesen külön szobát bocsájítottam ren-

A zsidóság képviselőinek hétfői régenstanácsi audienciája miatt a kormány egyelőre levette napirendről a kultusztörvény módosítását

(Bukaresti-Bukarest, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország zsidó köreit változtalanul nagy izgalomban tartja a kultusztörvény módosításának kérdése. Ma megjelent a módosítás hivatalos szövege, amelyet a kormány szenátus bizottsági ülésén a módosított javaslatl kapcsolatosan elfogadott és amely ismeretesen háromra limitálja a hitközségek létesíthető rituók számát. A szövegben különben, azonban, hogy a zsidó kultusz-szervezeti szabályzatának elkészülte után a törvényesen elismert három rituók közül egy városban létezésükre számú hitközség alakítható.

Ismeretes, hogy az eredeti terv szerint ma délután került volna a javaslat a szenátus plénuma elé. A kormány azonban kénytelen volt letenni a napirendről

a javaslat tárgyalását. Az ország egész zsidóságának képviselőiben ugyanis dr. Fischer József kamarai képviselő, dr. Avnerman szenátor és dr. Filderman audienciát kértek a régenstanácsból, hogy a kultusztörvény módosítása ellen tiltakozzanak és a javaslat visszavonására bírják rá a kormányt. Az audiencia hétfőn délelőtt 11 órára van megállapítva. Minthogy pedig a régenstanács

Értesítés!

Megnyit Bucurestiben, a főváros központjában a

„Hotel Venetia”

Sir. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó utakra a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel

„Venetia-szálloda” vezetősége. MOISESCU tulajdonos.

delkezésére.

— Egyet azonban okvetlenül ne felejtsem el megírni. Azt ugyanis, hogy a foglyoknak nincs jogi képviselőjük, Bukarestben, allitások szerint, valaki ugyan intézi az ügyüket, azonban ha Kolozsvárt nincs, aki az ítéletet kisürgesse, úgy még eltelhetik jó pár nap, amíg az ítélet Kolozsvárra megérkezik. Egyelőre én a magam részéről a legfontosabbnak azt tartom, hogy valaki vegye a kezébe az ügy jogi részének az elintézését. Én mint orvos, — fejezte be nyilatkozatát az ezredorvos — nyugodt lehet, meg fogom tenni kötelességemet.

Fényes nappal ötvenezer lejt loptak el egy pénzbeszedőtől az Erdélyi Bank pénztárhelyiségében

Kolozsvár, július 6. A kolozsvári Erdélyi Bank pénztárhelyiségében ma délelőtt feltűnést keltő lopás történt, amellyel szemben a rendőrség még eddig a legnagyobb bizonytalanságban van. Délelőtt 10 órakor Willing pénztárnok, a Minerva-nyomdávalat közismert és becsületben álló öreg pénzbeszedőjének, Fodor Imrénének 80 ezer lejt fizetett ki a nyomdávalat számára a pénzt Fodor Imre előbb át akarta olvasni és leült a penztur közelében levő padra ahol kötegenként kezdte számolni a kifizetett összeget.

Először az ötszázcsomagot számolta át, amely ötvenezer lejt tartalmazott, ezt bette rátáskájába és a százcsomagok megszámlálásához fogott hozzá. Ezt a summát is rendben találta és a százcsomagot is beakarta tenni az aktatáskába, amikor legnagyobb meglepetésére észrevette, hogy az rattáska eltűnt mellőle.

A szerencsétlen pénzbeszedő annyira elvesztette lélekjelentét, hogy kétségbeesveit segélykiáltásokkal vonta magára a

banktisztviselők figyelmét. Azonnal lezáratták az Erdélyi Bank összes bejáratait és a rendőrségre telefonáltak, ahonnan csakhamar megérkeztek a kirendelt rendőröközegek.

Minden zegel-zugot átkutattak a bankban, hogy végre megállapíthassák azt, amit a banktisztviselők már régóta sejtettek, hogy a betörőknek most is bottal ütöthetik a nyomát. A nyomozás tovább folyik.

— Ciklon pusztított a Salzkammergutban jSalzburgból jelentik: Salzkammergutban óriási ciklon szerű vihar pusztított, fákat tövestől tépett ki, háztetőket sodort el. A jégesővel súlyosbodó vihar számos házat megromlalt. Csehországban szintén több helyjütt volt nagy vihar különösen Csekké Budjovice környékén ért el a vihar óriási arányokat. Tegnap este Középeurópában több helyjütt a viharos időjárás (miatt több repülőgép más időnként megszüntette leadásait.

A MATILD-viz

borral keverve a legkellémesebb italt ad.

„PRIETENII MAREI”

(A tenger barátai) — Turisztikai hivatal

Nyári tábor a tengerparton

TECHIRGHIOL-ÉFORIE-nál
Nyitva a folyó évbén június 1-étől szeptember 1-ig két egyenként 30 napos sorozatban. Modernül, kitűnően felszerelve áll rendelkezésére minden kü- és belső érdeklődőnek.

Tengeri fürdő. Iszapfürdő. Speciális fürdők.
Tiszta és ragálymentes medencék.
„Canadian” típusú székák duplaáradóval 2, illetőleg négy személyre, elektromos világítással és minden elképzelhető komforttal ellátva.

Teljesen újjászervezett konyha. Kitűnő szakács.
Elsőrangú ételek naponként 4-szeri étkezéssel.
Ivóvíz. Büffé. Bazár. Állandó orvosi inspekción.
Testedző gyakorlatok a I. N. E. F. abszolventenseinek vezetésével. Sportpályák és sport felszerelések.

Mozi. Rádió. Kirándulások. Különböző szórakozások.

Mindössze 185 vagy 200 lejért naponta, mindenki eltölthet egy hónapot a tengeren, kurát vehet és gyönyörködhetik a legmegkapóbb természeti szépségekben, ha résztvesz az O. C. T. táborában a legjobb és legelőnyösebb feltételek mellett.

A beiratkozások az O. C. T. székhelyén, 9 órától 12-ig, délután 3-tól 4-ig, a Str. Scărițescu 49. szám alatt Bucurestiben eszközölhető.

A leány és fiatalok részére speciális sorozatok július és augusztusban.
A tábor hivatalosan elismerte és ajánlotta a közoktatásügyi minisztérium 21187/928 és a belügyminisztérium 840/9/8. sz. rendeletével.

Kérjen információkat és prospektust az O. C. T. irodájától.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

Vasárnap, 1929 július 7.

Az Uj Kelet az zsidóság...
Főszervező: I...
Felelős szerkes...
Bukaresti szerke...
Str. Lipsca...
Az Uj Kelet cí...
forrás: nio

Herzl

Kolozsvár zs...
zött fog ma es...
kollégium díj...
emlékkönyv...
megteremtője...
aldozni. Herzl...
mind megvaló...
ságának be ke...
hoz a néphez...
küzdött és me...
megálmodott r...
Jöjjen el mi...
pályra. Az em...
Weisz Jenő üg...
vezető elnöke...
Grosz Lea, a C...
ber és Kovács...
kalay-versek...
tagja, zongora...
sónér énekkar...
adni. Dr. Cha...
cionizmus meg...
a cionizmus na...
beszédet elmond...
Zsidók, teljes...
ket!

— Alkotmány...
nemzetgyűlésen...
nemzetgyűlés...
ni fogják az U...
Spanyolország...
zet szerint alkot...
vényhozás egyke...
felét általános...
lasztják, másik...
ték. A nők vála...
laszthatók lesz...
zainak nm lesz...
len bizalmatlan...
ni. Ugyancsak...
fel a választói r...

„M...
a légyfő...
— Dél-Japán...
dönt meg a föl...
Tokióból jelent...
kayama környe...
elől remülten...
óra leforgása...
követke egymás...
összeköttetés m...

A női...
GBL „Géle...
GBL „Stit...
GBL „Diam...
GBL „Dolla...
Fője mindenütt...
jeggel ellátott — ha...
accól, hogy a jó min...
Által...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő, Str. Lipscańi 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Herzl emlékünnepelely

Kolozsvár zsidósága méltó keretek között fog ma este 9 órakor, az Unitárius kollégium dísztermében megtartandó emlékünnepelelyen, a cionista mozgalom megteremtője, Herzl Tivadar emlékének áldozni. Herzl álmai az „Ósujországról” mind megvalósultak és városunk zsidóságának be kell bizonyítania, hogy ahhoz a néphez tartozik, amelyért Herzl küzdött és méltó arra a sorsra, amit megálmodott róla.

Jöjjen el minden zsidó az emlékünnepelelyre. Az emlékünnepelely keretében dr. Weisz Jenő ügyvéd, a helyicsoport ügyvezető elnöke, megnyitóbeszédet mond, Grosz Lea, a Ceírot Mizrahi tagja, Héber és Kovács György barissziánus Giszkalay-versekkel, Izsák Lóri, az Ezra tagja, zongoraszóólóval szerepelnek. A színpad énekkar héber dalokat fog előadni. Dr. Chaim Weissburg, az erdélyi cionizmus megteremtője fogja Herzlről, a cionizmus nagy apostolával az emlékbeszédet elmondani.

Zsidók, teljesítsétek a kötelességeiteket!

Alkotmányos komédia a spanyol nemzetgyűlésen. Madridból jelentik: A nemzetgyűlés holnapi ülésén ismételt meg fogják az új alkotmány tervezetét. Spanyolország kormányformája e terv szerint alkotmányos monarchia. A törvényhozás egymamárás lesz. Tagjainak felét általános választói jog alapján választják, másik felét az érdekképviselelék. A nők választói jogot kapnak és választhatók lesznek. A törvényhozás tagjainak nem lesz jogukban a kormány ellen bizalmatlansági javaslatot benyújtani. Ugyancsak a holnapi ülésen olvassák fel a választói reformjavaslat szövegét is.

„MIRA“ a légyfogók királya.

Dél-Japánban tizenhétzer ismétlődött meg a földrengés egy órán belül. Tokióból jelentik: Dél-Japánban Wakajama környékén a heves földrengés elő remülten menekül a lakosság. Egy óra leforgása alatt tizenhét földrengés követte egymást. A telefon- és táviróösszeköttetés megszakadt.

A női

Selyem-harisonyák

mindmáigban utóéletlenek!

GBL „Edelweiss“	Lei 400
GBL „Elite“	„ 350
GBL „Diamant“	„ 310
GBL „Dollars“	„ 170

Mindegyikben csak egy darab, eladható — csak egyikkel lehet — harisonyák is meg fog győztesen élni, hogy a jó mindig a legelőbb.

Utóéletlenek csak minden utóéletlenek.

A Kolozsvári Zsidó Kórház Egyesület

A Belügyminiszterium 4173/929. sz. u. rendeletével engedélyezett

sorsjátékának lebonyolítására

Erdély és Bánát minden városában garanciával rendelkező

főbizományosokat keres.

Főnyeremény: 1,000.000 (egymillió) lei készpénzben.

Összes készpénznyeremények: 2,700.000 lei.

Egy sorsjegy ára 100 lei. — Huzás: 1929 november 20.

Írásbeli ajánlatok legkésőbb július 10-ig a Zsidó Kórház Egyesület Sorsjegy-akciója címre Cluj, Piata Unirii No. 20. küldendők.

Lefokozásra és 5—5 évi kényszermunkára ítélték sikkasztás miatt Popovici ezredest, Giurgiuman őrnagyot és Stăpănoiu kapitányt

Bucuresti-Bukarest, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti II. hadtest hadbírósa tegnap fejezte be a fővárosi katonai győgszerraktárnál elkövetett milliós sikkasztások bímpérének két hétig tartó tárgyalását. Dr. V. Popovici ezredes, Buznea alezredes, Giurgiuman őrnagy és Stăpănoiu kapitány álltak vádlottként a hadbírósaq előtt, akiket a katonai ügyészség azzal vádolt meg, hogy a győgszerraktár készletét és az intézet rendelkezésére bocsátott összeget esztendőnkön keresztül elsikkasztották. Névtelen feljelentés hívta fel a katonai ügyészség figyelmét a magasrangú katonatisztek üzletemreire. A szaknem két hétig tartó tárgyaláson a tanúk a vádlottak bűnösségét igazolták le. Különösen Stăpănoiu kapitány ellen merültek fel súlyos terhelő bizonyítékok. A vádlottakat nem kevesebb, mint

14 védő védte. A védők, miután védenceik ártatlanságát nem tudták bizonyítani, főleg arra szorítottak védőbeszédükben, hogy a többi vádlottak bűnösségének terhére írják védencük eltávolítását. A tárgyalások tegnap késő esti órákban értek véget. A hadbírósaq tanácskozára vonult vissza és két és fél órai vita után hirdette ki az ítéletet Hanzu tábornok. A hadbírósaq Stăpănoiu volt kapitányt a raktár közvetlen vezetőjét, Giurgiuman őrnagyot és dr. Popovici ezredest, az intézet igazgatóját lefokozásra és 5—5 évi kényszermunkára, valamint 150.000 lej perköltség megtérítésére ítélte. Buznea ezredest a katonai intendántura referensét a vád alól felmentették. Az ítélték fellebbeztek az ítélet ellen.

Biesad fjúrdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaktekintélyektől ajánlva a gyomor, bél, gége hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. bajoknál. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénasvas fürdők, hidegvíz gyógymód és inhalatórium. Strandfürdő. Állandó fürdőorvos. Napj. pensió 240 lej. Diétás konyha. Gyógy- és zenédíj nincsen! Vasút, posta, táviró heílyben. — Baile Biesad, jud. Sătmár.

Visszamenőleg inkasszálik be a felemelt adókat. A pénzügyminiszterium ma rendelkezést küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amélyben közli, hogy a felemelt adókat az egész évre be kell inkasszálni, tehát január elsejéig visszaméneleg. Ez a rendelkezés elsősorban a globális és forgalmi adókra vonatkozik. Kivételt képez a fizetési adó, amely az adóemelésről szóló törvényjavaslat megszavazásától kezdődőleg kell beinkasszálni.

Breitscheid német szocialista képviselő Párisban nyilatkozott a rajnai klürités ügyéről. Párisból jelentik: Breitscheid német szocialisták párisi új székházának felavatási ünnepségén jelenlégt a francia fővárosban tartózkodik, a sajtó képviselői előtt nyilatkozatot tett a német-francia viszonyt érdeklő kérdésekről. Breitscheid kijelentéte, hogy a Rajna-vidék klüritése minél előbb megoldandó. Utalt e tekintetben arra, hogy az 1870-es háboru után a francia nép is sürgette a megszállás likvidálását. A továbbiakban Breitscheid annak szükségességét hangoztatta, hogy a két kormány rövidesen kössön egyezményt a Saar-kérdésben is annál is inkább,

a nem kétséges kiméneteli népszavazás felesleges dolog s a megegyezés s a teülbítnék a békszerződésben megszabott idő előtti átadása a két ország viszonyában jelentős közeledési lépést jelentene.

Fitzmaurice és Köhl újra óceánrepülő-utra készülnek. Berlinből jelentik: Fitzmaurice ezredes napok óta a birodalmi fővárosban tartózkodik, ahol Köhl kapitányval újabb óceánrepülő-ut részleteit vitatja meg. A két pilóta ismét Berlinből fog startolni Newyorkba, de az Azorok és Bermudákön benzintutánpótlást vesznek fel repülés közben a levegőben tankrepülőgépekről. Az óceánrepülés finanszírozása még nincs biztosítva.

Huszonötzörös gyilkost fogtak el, aki passzióból gyilkolt. Londonból jelentik: Csikágóban rendőrkézre került Harry Loewe, a huszonötzörös gyilkos, aki boszorkányos ügyességgel eddig nyolc-szor szökött meg a fogság elől. Loewe lelkiismerétét többek között három rendőr, hat fiatal leány, nyolc asszony és két idős tudós halála terheli. A gyilkos tetteit nyilván szadizmusból követte el mert értéklárgyáikat minden esetben hiánytalanul áldozatainál hagyta.

Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító iroda. Str. Memorandului 9.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Budapest, Vasárnap, július 7. — 9.00: Ujsághírek, kozmetika. 10.00: Egyházi zené és szentbeszéd a Belvárosi plébánia templomból; 11.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kaputéri templomból; 12.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; Utána: a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, vezényel Polgár Tibor karnagy; 15.30: A m. kir. Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadóssorozata. Mike L. dr. kir. közjegyző: „Méhék vándoroltatása”; 16.00: Rádió Szabad Egyetem: 1. Mozart-duókat játszanak a Zipernovszky nővérek. 2. Dr. Benczur Gyula egy. tanár: „A fjdés”; 3. Mozart-duók, Zipernovszky nővérek. 4. Dr. Körmöczy Emil, a budapesti mentők főorvosa: „A vízből való mentés”; 17.00: Rádies Béla és cigányzenekarának hangversenye; 18.15: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye az Angol Parkból. Vezényel Friesay Richard zenégyűi igazgató; 19.45: Sport- és löverseny-eredmények; 20.10: Rákosi Viktor-est, Rendezi Rákosi Pál. 1. Bevezető beszédet mond Beöthy László. 2. „Napfogyatkozás Kormoson”. Humoreszk. Felolvassa özv. Rákosi Viktorné. 3. Versek. Elmondja Rákosi Pál. 4. „Falun”. Vigjáték, egy fél vonásban; Utána kb. 21.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; 21.25: Weygand Tibor énekszámai a rádió házitrójának kíséretével; 22.15: Rigó Janesi és cigányzenekarának hangversenye az Emkékávéházból.

Bécs: 19.10: Kamarazene. 19.50: Időjelzés és időjárásjelentés. 20 órakor: „A szurós kaktuszokról és a kaktuszcsoda, vagy a jó szomszédok” című vidám hangjáték közvetítése. Utána esti hangverseny, majd képtáviratozás. Barcelona: 21.25: Szórakoztató zene. 22: Házi zenekar hangversenye és gramofonzene. Steffin: 20.30: Szimfonikus hangverseny, utána ujság- és sporthírek. 22.30: Énekes tánczene. Pozsony: 19.10: Hangverseny. 20.10: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Táncczene. Kattowitz: 20.30: Cigányzene. 22.45: Táncczene. Kassa: 20.10: Szimfonikus hangverseny, ujság- és sporthírek. 22.15: Magyar nyelvű közvetítés. Köln: 20: operettközvetítés. Königsberg: 22.30: Táncczene. Milánó: 22.25: Operaközvetítés. Nápoly: 21.02: Gilbert, „Az ártatlan Zsuzska” című operett közvetítése.

Hétfő, július 8.

Budapest: 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: Hangverseny folytatás. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: Hangverseny folytatás. 13: időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hírek. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 17.15: Hangverseny. 18.15: Gellérthegy és citadella műlja és jövője címmel tart Somody István előadást. 19: Hegedűhangverseny. 20.30: Közép-európai műsorsorozatokban a budapesti stúdió hangversenye, az operaház zenekara dr. Dohnányi Ernő közreműködésével. Erkel, Dohnányi és Liszt műveiből. 22.15: Időjárásjelentés, majd Bachmann jazzband. Pozsony: 20.30: Nemzetközi hangverseny közvetítése Budapqról. Brüsszel: 20.40: Hegedű és zongoraszonáták. Kattowitz: 19.20: Közvetítés Budapestről. 22.45: Táncczene. Kassa: Közvetítés Budapestről. Königsberg: 22.30: Esti hangverseny. Milánó: 20.30: Operettközvetítés. Nápoly: 20.50: Operaközvetítés. Prága: 20.30: Budapesti hangverseny közvetítése. 20.20: Gramofonzene. Stuttgart: 20.15: Vidám hangverseny. 22.45: Zenekari hangverseny. Toulouse: Szimfonikus hangverseny. Záh-ráb: Közvetítés Budapestről.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ban

We a

(Tudj-Kolozs let tudósítóját a kongresszus Weizmann, a elnöke, a zsidó mas program a következő vezet elnöke manifesztációjadjuk:

Cionist

Julius 28-án zenhatodik Zürichben. Herzl Tivadar teremője hal fordulóján. A lélmakat kell döntő jelentőségre és a zsidó lakok az összekat a komol előtt most áll mérlegelik, ha céljai iránti h szolgálat.

Mint a cion nek tartom, h jén közöltem a kérdéseiről vall ban tehát elvár megállapításain hez alapos meg egyidejűleg ped akarom azt a nyem szerint a kell.

A helyzet

Amikor a tíz resszus 1927-be lesztina súlyos ment keresztül. különös sulyal kasságra, ame kitarítása és hó latot öbreszett nai munkáskere nagy anyagi te Executivére és cionista alapo kényszerítve vo rendelkezésünkt meg kellett elég kánk a már sz solidálására sz ba, a bevándorl ot, a bevándorl konstruktív mu mimunra kelle megfelelhesünk követelményeink

Egészen más sze az idej kon rokat. A cionist ba ete volt állit erősebben és m mint azelőtt vo five pénzügyi he vult és az előtt rint a jelenlegi pése, tehát 1927 eser fontsterling eser közdösség ban és iparban

Nyári ujdons
Frotier gok fü köper

FIGYELÉTEK MINDEN DOBOZON AZ EREDETI AMERIKAI PECSÉTET

AUTOMOBILISTÁK!

NE GAZDÁLKODJATOK HELYTELENÜL AZ OLAJÓZÁS AZ AUTOMOBIL FENTARTÁSI KÖLTSÉGEINEK CSAK A 3 %-ÁT KÉPVISELI. A HELYES GAZDÁLKODÁS LÉNYEGE AZ, HOGY UGYAN AZZAL A KIADÁSSAL AZ ÉRTÉK MAXIMUMÁT ÉRJE EL, MÁS SZAVAKKAL: PÉNZÉÉRT A LEGIOBB TERMÉKET KAPJA. EZÉRT KISÉRELJE MEG EGYSZER A

HAVOLINE OLAJOKAT

S MEG LESZ GYÖZÖDVE EZEN TÉTEL HELYESSÉGÉRŐL KIZÁRÓLAGOS VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT „ANILIN” SAR BUCURESTI C^{IA} VICTORIA 75 TÁVIRATCÍM „ANILIN BUC” TELEF 311/79

— Elbujdosott tíz pesti gimnazista a rossz bizonyítvány miatt. Budapestről jelentik: Egyik Váciucai házból tíz gimnazista fiu elbujdosott, mert rossz bizonyítványukat nem merték szüleiknek megmutatni. Tegnap este a cserkészek a Hármashatár menti erdőben megtalálták őket. A megszökött fiúk szive-seu hazatértek a cserkészekkel, mert már sem pénzük, sem élelmiszerük nem volt.

— Négy munkást temetett el a bányarobbanás. Varsóból jelentik: A lengyel felsősziléziai szénbányavidéken ma bányarobbanás négy munkást eltemetett. A mentési munkálatok azonnal megindultak. A munkásokat még nem sikerült felszínre hozni.

— Meztelen örült sétálta végig a pesti utcákat. Budapestről jelentik: Péntek délután az Erzsébet-templom mellett dolgozó munkásokat megszólitotta egy negyven-negyvenöt éves férfi. Valamilyen segítséget kért tőlük, azonban oly zavarosan viselkedett, hogy a munkások elkijűdötték. Ekkor bemélt a szomszéd házba s lent a pincében teljesen levetkőzött, ruháit elrejtette. Majd kiment az utcára, végigment az Alsó-Erdő soron a Rakoczi-utjáig. Nagy tömeg verődött össze, de senkinek sem jutott eszébe, hogy valami ruhát adjanak neki. A Rakoczi-ut sarkán a nagy csoportosulás miatt a villamos közlekedés is megakadt. A rendőr is előkerült az örültnek látszó férfit autótaxiba ültette s a rendőrségre vitte. A rendőrorvos megállapítása szerint elmebeteg volt dolguk.

— Biztosított felek figyelmébe. Megszunt elvészett koronás és lei.biztosítások, valamint temetkezési és kihazasítási biztosítások konvertálását elvállalom. Bovebb felvilágosítással Piata Unirii 29 sz. alatti Weisz főkönyvelő szolgál.

— Julius 25-ikén hagyja el a pápa először a Vatikánt. Rómából jelentik: Hivatalosan is megerősítik azt a hírt, hogy Pius pápa július 25-ikén résztvesz a Szent Péter-terti ünnepségen. Ez alkalommal fogja először elhagyni a pápa a Vatikánt.

— Fuad egyiptomi király a Népszövetségnél. Genéből jelentik: Fuad egyiptomi király, aki jelenleg Svájcban tartózkodik, ma Bernből jövet Genfben látogatást tesz a népszövetségi főtitkárnál és a nemzetközi munkaügyi hivatalban. A látogatásnak nem volt hivatalos jellege, mert Egyiptom még nem tagja a Népszövetségnek. A népszövetségi főtitkár üdvözlő szavaira Fuad király is beszéddel válaszolt. Kijelentette, hogy Egyiptom a múltban is kiküldöttekkel képviseltette magát azokon a Népszövetség égisze alatt tartott konferenciákon, melyekre meghívást nyert. Ezt a jövőben is meg fogja tenni, mert részt kér a nemzetközi együttműködési munkában.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derekfájás ellen a természetes a Ferenc József keserűvíz, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

— Új parancsnokság vette át a rendelkezést — lévedésből a Saar-területen. Amszterdamból jelentik: A lapok saarbrückeni jelentése szerint néhány nappal ezelőtt új parancsnokság vette át a Saarbrücken feletti rendelkezési jogot és minden katonai hivatalban felváltotta a régi csapatost katonai tisztviselőit. A parancsnokságban beállott változásról utóbb kiderült, hogy az úgynben tövedés forog fenn. A katonai parancsnokság visszaadta a régi csapatost parancsnokának a rendelkezési jogot és elhagyta a Saar-területét.

— A pilótát terhelné a felelősség. Newyorkból jelentik: A roosewelföldi repülőterén történt szerencsétlenséggel kapcsolatban a vizsgálat befejezést nyert. Megállapítást nyert, hogy a repülőka-tasztrófiáért a szintén életét veszített Stultz pilótát terhelné a felelősség.

— Ime a beke! Londonból jelentik: Az amerikai tengerészeti minisztérium szászövezener dolláros költséggel uttipu-su hidrolánt építettett, amely minden eddigi repülőgépnél nagyobb. A szárnyak szélessége 95, a törzs hosszúsága 75 láb. Három motorja van a gépnek, egyenkint 575 lóerővel. A motorok közül kettőt a szárnyakba, egyet a törzsbe építették be. A repülőgép legnagyobb teljesítménye, szakértők szerint óránként százezer gálon mérföld gyorsaság. A gép ezerháromszáz gallon benzint vihet magával. A hidrolánon öt pilótán kívül harminc utas foglalhat helyet.

— Másfélmillió pezétát ajánlottak fel Franco örögnagynak. Madridból jelentik: A város elölketőségei tegnap este vacsorát adtak a Numaneya pilótáinak és az Eagle hajó tisztjeinek tiszteletére. A vacsorán hír szerint egy gazdag pénzember másfélmillió pezétát ajánlott fel Franco örögnagynak új óceánrepülés előkészítésére.

— Ötszáz méter magasságban borult langba és lezuhaat egy magyar repülőgép. Budapestről jelentik: Szombat-hely határában ma este félnyolckor a gyakorlatozó repülőgépek egyike ötszáz méter magasságban langba borult és lezuhaat. Csésznik Endre és Ille Lajos pilóták szörnyen haltak. Egyik verzió szerint két gép a levegőben összeütközött, a másik szerint motorrobbanás okozta a szerencsétlenséget. A halottakat a barakk-kórház halottas kamrájába szállították. A vizsgálat megindult.

— Alligátor-fióka a Hyde-park tavában. Londonból jelentik: A Hyde-park tavában tegnap egy gyerek pillangófogó halóval kis gyíkserpű állatot fogott ki, melyről kiírult, hogy mississipi alligátor-fióka. Nem lehet tudni, hogy az Amerikában honos állatfioka hogyan került a Hyde-park tavába.

— Ismét egy repülőrekord. Londonból jelentik: Clavelandi jelentés szerint Mitchel pilóta és társa új világrekorddal fejezték be repülővállalkozásukat. A két pilóta 174 óra 59 percig egyfolytában tartózkodott a levegőben s ezzel megdöntötték a régi 171 óra 32 perces és 1 másodperces világrekordot. A pilótákat leszállás után óriási tömeg nagy óvásban részéltette.

— A kisebbségi tanúk nyugdíjügye a kamarában. Bukarestből jelentik: A kamara ma délutáni ülésén a csatolt területek inkadrálásáról szóló törvényjavaslat volt napirendre tűzve. Hegedűs Nándor kisebbségi szolt hozzá a törvény javaslatához és rámutatott arra, hogy az erdélyi kisebbségi tanúk egyáltalán nem kapnak nyugdíjat. Bogdan többségi hozzászólása után Costachescu közoktatásiügyi miniszter válaszolt, majd az ülés véget ért.

— Megnyílt a bizsai (büdöspatak) fürdő! Reuma, csusz, köszvény ellen bixtós gyógyulást nyújt. Napi pénzió fjrdevel együtt, négyszeri étkezéssel 200 lej, kóser 210 lej.

— Az „Untin Bowle” sorsa. Londonból jelentik: Ottawai jelentés szerint az Untin Bowle hidrolán sorsáról ellentetes hírek vannak. Az utolsó jelentés szerint megkísérelte jmegekzdeni az oceánrepülést Északkanadából Grönland felé, de a meteorológiai viszonyok miatt visszaterésre volt kénytelen.

— Egyelőre igen meleg idő várható Budapestre! jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóziusa szerint egyelőre még igen meleg és száraz időjárás várható, később élénk nyugati szelek szivatarokkal és lehűléssel. A hőmérséklet Budapestén mádlben 30 fok Celsius

Weizmann hatalmas programot adott a XVI-ik zürichi cionista világtkongresszusra

(Uj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától). A zürichi Cionista Világtkongresszus küszöbén dr. Chaim Weizmann, a Cionista Világszervezet elnöke, a zsidó sajtón keresztül hatalmas programot ad a kongresszusra és a következő munkáévre. A Világszervezet elnökének eseményszámbamenő manifesztációját teljes terjedelmében itt adjuk:

Cionisták, Elvtársak!

Július 28-án, vasárnap ül össze a tizenhatodik cionista világtkongresszus Zürichben. — Thauuz huszadikán, Herzl Tivadar, a cionista szervezet megalapítója halálának huszonötödik évfordulóján. A kongresszusnak oly problémákat kell megoldania, amelyek sorsdöntő jelentőséggel bírnak Erec Jiszra-élre és a zsidó nemzeti otthonra. Appellálók az összes elvtársakhoz, akik azokat a komoly problémákat, amelyek előtt most állunk, nemcsak alaposan megfontolják, hanem a cionista mozgalom céljai iránti hűségese áldozatkészséggel is szolgálnak.

Mint a cionista szervezet elnöke, illőnek tartom, hogy a kongresszus előestéjén közöljem a cionizmus aktuális főkérdéseiről vallott nézeteimet. Atabbiakban tehát elvtársaim tábora elé bocsátom megállapításaim összefoglalását, amelyhez alapos megfontolás után jutottam, egyidejűleg pedig röviden körvonalaizni akarom azt a politikát, amelyet véleményem szerint a kongresszusnak követnie kell.

A helyzet Palesztinában

Amikor a tizenötödik cionista kongresszus 1927-ben összeült Baselben, Palesztina súlyos gazdasági depresszióba ment keresztül. E válság következményei különös súllyal nehezítettek a zsidó munkásságra, amelynek megingathatatlan kitartása és hősiessége általános csodálatot ébresztett mindenkinben. A palesztinai munkáskereslet aggasztó súlyedése nagy anyagi terheket hárított a cionista Elvtársak és minthogy ugyanakkor a cionista alapok bevételei is csökkentek, kényszerítve voltakunk takarékoskodni a rendelkezésünkre álló eszközökkel és meg kellett elégednünk azzal, hogy munkánk a már meglévő intézmények konszolidálására szorítkozzunk. A kolonizációt, a bevándorlást és minden másfajta konstruktív munkát átmenetileg a minimumra kellett redukálnunk, hogy megfelelhessünk a helyzet legsürgetőbb követelményeinek.

Egészen más viszonyok között ül össze az idei kongresszus. Tuléltuk a viharokat. A cionista szervezet kemény próbára volt állítva és ebből a krízisből erősebben és magabizóbban került ki, mint azelőtt volt. A palesztinai Executive pénzügyi helyzete lényegesen megjavult és az előttem fekvő becsülések szerint a jelenlegi Executive hivatalba lépése, tehát 1927. október óta, százötven ezer fontsterlinggel csökkentette a cionista közhatalomát. A mezőgazdaságban és iparban a zsidó tevékenység je-

mumra redukálódott. Egymagában az a tény, hogy a kormány két egymásra következő főlévben hatszáz, majd kétezernegyszáz munkás bevándorlási certifikátot engedélyezett, beszédes bizonyíték arra, hogy megfordult a kocka és a fellendülésnek új korszaka veszi kezdetét. Palesztinában bizakodó és reményteljes hangulat uralkodik és az a meggyőződés, hogy most megnyílt a lehetőség az állandó és gyors fejlődésre. Az új Palesztina ismét a nagy nekilendülés pillanatában van.

A Jewish Agency Palesztináért

Fontos térfoglalása észlelhető. A munkanélküliség egészen jelentéktelen minire. Ezen bátorító körülmények között éreztünk most el ama tárgyalások utolsó stádiumához, amelyek a Jewish Agency kibővítéséhez vezetnek. Palesztina gazdasági lehetőségei és az országnak, mint zsidó kolonizációs területnek jövője, ma minden kétségen felül áll. A zsidó nemzeti otthon nem álom többé. Már építés alatt áll és megingathatalan alapokon épül. Most hát elérkezett az ideje az egységes zsidó erőfeszítésnek, hogy azt az egyedülálló lehetőséget, mely nekünk adatott, teljes mértékben kihasználjuk. Az egész zsidó világban — az Egyesült Államokban, Nagybritániában, Németországban és sok más országban — a zsidók nagy száma, akik addig nem voltak közvetlen kapcsolatban a cionista

A Jewish Agency alkotmánya

A megegyezés főbb pontjai közül a következőket akarom kiemelni:

1. A cél, amely a megegyezés alapját képezi, a palesztinai zsidó nemzeti otthon megteremtése, összhangban a Balfour-deklarációval és a mandátum-szerződéssel. A megegyezés kifejezetten megemlíti a mandátum-szerződés ama paszuszát, amely elismeri a zsidó nép történelmi összeforrottságát Palesztinával.
2. Az Agencynek mindazon funkciókat kell betöltenie, amelyek a mandátum-szerződés negyedik szakasza előír és minden erőfeszítést meg kell tennie, hogy a következő célok, amelyek alapvetőknek ismerteknek és megvalósíthatóknak:
 - a) zsidó bevándorlás előmozdítása és bátorítása, amelynek a zsidó munkások igényei éppúgy figyelembe veendőek, mint a saját tőkével rendelkező személyeké.
 - b) a héber nyelv és zsidó kultúra fejlesztése;
 - c) Palesztina földjének a zsidó nép nemzeti tulajdonként való megszerzése;
 - d) zsidó munkások alkalmazása mindazon vállalkozásoknál, melyek a Jewish Agency égíze alatt állanak s egy a zsidó munkán nyugvó zsidó mezőgazdasági kolonizáció, amelynek mindaddig, amíg a gazdaságosság követelményeinek megfelelő, a telepesnek jogában áll önállóan dönteni a település szociális formája fölött.
3. A Jewish Agency vezető testületében a cionista szervezet a tagsági helyek ötven százaléka fölött rendelkezik. A ci-

onista világszervezet elnöke egyben elnöke a Jewish Agencynek is, kivéve, ha egy kifejezetten ellentétes határozatot nem hoznak háromnegyed szavazattal többséggel, amikor is a szavazók felének a cionista szervezet által delegált tagokból kell rekrutálnia.

4. A Keren Hajjeszod bevételei a Jewish Agency rendelkezésére lesznek állítva. A Keren Hajjeszod meg fogja tartani jelenlegi jogi formáját, de direktorait az Agency Council javaslatára fogják kinevezni. A Keren Kajemet továbbra is önálló intézmény lesz s kapcsolatai a cionista szervezethez változatlanok maradnak. A megálapodás leszögezi azt az alapvetőt, hogy a Jewish Agency pénzén vásárolt földek a zsidó nép elidegeníthetetlen tulajdonát képezik és a Ke-

A három legfontosabb feladat

Ebben a programban különösen három feladatnak kell előkelő helyet elfoglalnia, amelyek mindegyike közvetlen figyelmet igényel és amelyeknek megvalósításához már a legközelebbi években energikusan kell hozzáfogni:

- a) Az első feladat, egy földterület megteremtése, amely elég nagy ahhoz, hogy gyarmatosító munkánk szisztematikus és zavartalan továbbfolytatását biztosítsa. Az Agency feladata lesz minden lehető elkövetni, hogy ez a földterület megteremtessék. Reméljük, hogy erre a célra speciális összegek fognak rendelkezésre állni és hogy Keren Kajemet a kibővített Agencyvel abban az

helyzetben lesz, hogy szükségleteinek megfelelő földpolitikát folytathasson.

b) A második feladat nem kevésbé fontos. Az utóbbi években alakított kolóniák még nincsenek teljesen berendezve. Amíg ez meg nem történik, addig a kolonisták igazságtalanul hátrányos helyzetben vannak, amelyből haladéktalanul ki kell emelnünk őket. Ezeket a kolóniákat tehát a legsürgősebben konszolidálnunk kell.

c) A harmadik fontos feladat, hogy a zsidó munkásokat biztosabb alapra helyezzük. Meg kell tennünk minden erőfeszítést, hogy a zsidó munkás gazdasági helyzetét megjavítsuk és számára biz-

Hosszulejárati program

Mikor tehát a legmelegebben üdvözöljük a feltétel nélküli együttműködést azokkal az emberekkel, akik eddig nem vettek részt a munkánkban, alaposan meg kell fontolnunk, miképpen használhatjuk ki a legelőnyösebben Palesztina számára azt az erőteljes, mely emberekben és pénzben elvárhatólag rendelkezésünkre fog állani. Feltételezhetjük, hogy már a legrövidebb időn belül jelentős lépéssel juthatunk előre és ezért gondosan meg kell vizsgálnunk a kérdést, milyen irányban történjék ez az előrehaladás. Elérkezett az idő, amikor szerzett tapasztalataink alapján és a Joint Palestine Survey Comision szakértő tanácsaira támaszkodva, egy hosszú évekre szóló építőprogramot kell előkészítenünk, melynek megvalósítása világosan felismerhető megközelítést jelentenek a cionista végcélunk. Egy szisztematikus munkaterv, amely a cionisták és nemcionisták, a tőke és munka, a jisiv és galut, a Jewish Agency és mandatárius hatalom szoros együttműködésén nyugszik. — ez az, amit a kongresszusnak a megújult remények jelenlegi stádiumában szem előtt kell tartania.

Nyári divat-ujdonságok! **SZABÓ JENŐ** divatkülönlegességek nagyáruházába **CLUJ** **Nyári divat-ujdonságok!**

Frotier anyagok fürdőköpenyre
nyári ujdonságok u. m.: mintás foulard-selymek, crep de chinek, mousselinok ruhára, gyapju- és selyem-georgettek komplékra
nagy választékban megérkeztek.
Trico fürdőruhák nagy választékban

tos munkapiacot teremtsünk a mezőgazdaságban és iparban Különös figyelmet kell fordítanunk a legközelebbi jövő legfontosabb problémájára: annak lehetővé tételére, hogy a zsidó munkások minden kolónián és títeltvényen alkalmazást kapjanak. Nemcsak a jelenleg Palesztinában levő munkások megfelelő elhelyeztetésük a lehetőségét egy állandó és tremtenkü a ehetőségét egy állandó és növekvő zsidó munkásbevándorlás számára.

A nevelésügy

Palesztinai nevelési intézményeinknek joggal tulajdonítottuk mindig a legnagyobb jelentőséget, mint nemzeti otthonunk leglényegesebb alkotó részének. Az óvodák, nép- és középiskolák, amelyeket a Vaad Hachinuch igazgat, a haifai műegyetem és a jeruzsálemi tudományegyetem, mindezek egy olyan heber iskolahálózatot képeznek, amelyek legértékesebb kincseink közé tartoznak. Mély megelégedésünkre szolgál, hogy lehetséges volt tanítóinkkal szemben fennálló kötelezettségünknek eleget tenni. Ezeknek a férfiaknak és nőknek nagy halálát tartozunk önfeláldozó munkájukért és kötelességtudásukért, amelyet a legkedvezőtlenebb viszonyok, sőt a legnagyobb anyagi szükség közepette is megőriztek.

A kongresszusnak világosan kifejezésre kell juttatnia ama akaratát, hogy a palesztinai zsidó iskolarendszer egységessége meg nem bontható. Epp így le kell szögezni azt az elvet, hogy a lehetőség képest minden gyermek olyan nevelésben részesüljön, amilyent a szülők kívánnak. Remélni kell, hogy a különböző világméretű zsidók a kölcsönös bizalom és tisztelet alapján továbbra együtt fognak működni a heber iskolarendszer fenntartásában, amelynek az adminisztratív egység, mint a nemzeti nevelés egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen alapja, változatlanul meg kell őrizzessék.

A pénzügyek

A kongresszus feladata lesz, hogy táncszövekké a budget felett amelyet a cionista szervezet a kibővített Jew Agency elé fog terjeszteni. Feltételezve, hogy a kongresszus ratifikálni fogja az Agency kibővítéséről kötött megállapodást, az Executive a következő két évre egy hétszázötvenezer fontsterling összegű évi minimális budgetet fog előterjeszteni. Ez a budget ötvenszázalékos emelkedést jelent az elmúlt két év budgetjével szemben. Az új budget nagyobb tételket fog tartalmazni a bevándorlásról és kolonizációról. Nem foglaltatik ebben a budgetben a Keren Kajem, amelynek bevételei ugyanúgy fognak felhasználatni, mint eddig. Ez a hétszázötvenezer font az első lépést jelenti a Joint Palestine Surway Comission által minimumként javasolt egymillió fontos budget felé. Alapos reményeink vannak, hogy még a tizenhetedik kongresszus összeülése előtt valósággá válik az egymillió fontos budget.

Hogyan fedeztessük ez a budget? Alig szükséges hangsúlyoznunk, hogy a Jewish Agency kibővítése semmiképpen

sem menti fel a cionistákat ama kötelezettségük alól, hogy minden lehető előkészítést a Keren Hajjeszod s a Keren Kajem támogatása érdekében. Kétségtelen, hogy bizonyos célokra nagy tökére van szükség és az Agency legjobb feladatai közé fog tartozni, hogy megfelelő forrásokat találjon e töké számára, akár kölcsön, akár üzleti vállalkozások útján, összhangzásban az egészséges pénzgazdálkodás elveivel és a zsidó nem-

A politikai munka

Politikai munkánk kiinduló pontja a jövőben is, miként a múltban, a mandatárius hatalomhoz való barátságos viszonyunk fenntartása kell hogy legyen. Mindig megingathatatlan alapelvnek tekintettük, hogy ezt a viszonyt a kölcsönös bizalom és megértés kell hogy betöltsse, ugyanakkor azonban minden törvényes eszközt megragadtunk, hogy a jövő és a zsidóság jogait a zsidó nemzeti otthonra vonatkozóan csorbítatlanul megőrizzük és hogy a mandatárius hatalom aktív közreműködését az ország felépítésében, amelyhez a mandátumszerződés alapján jogunk van, kiharcoljuk és igénybe vegyük. Ez a politika az előző kongresszusok helyeslésével találkozott és kétségtelen, hogy a kibővített Jewish Agency is ezt a politikát fogja tovább folytatni. Hasznunkra fog válni az a körülmény is, hogy az Agency révén a palesztinai építőmunka szemmel láthatólag fel fog lendülni, valamint, hogy az Agency nemcsak a cionista organizáció, hanem más nagy és fontos zsidó csoportok nevében is beszélhet, amelyek eddig távolállottak a munkától.

A fegyelem szükségessége

Ami az arabokhoz való viszonyunkat illeti Palesztinában, megelégszünk azzal

A cionista szervezet nem adja fel ideáljait

A Jewish Agency kibővítését joggal lehet a cionista mozgalom győzelmének tekinteni. A cionista világszervezet nem kíván egyeduralmat Palesztina felett és ezt soha nem is igényelte. Egészen ellenkezőleg, őszinte szívvvel köszöntjük azt az új tény, hogy kilátásunk van az Agencyben velünk együtt működni barátainkkal a harmonikus és gyümölcsöző közös munkára. Am, ha örömmel osztozunk is jogainkat és kötelezettségeinket az Agencyben másokkal, ez még mindig nem jelenti álláspontunk megváltoztatását és ideáljaink feladását. Nem szabad felednünk, hogy a Cionista Világszervezet szükségképpen egészen különösen fontos szerepet kell betöltsön a kibővített Agency praktikus munkájában. Ebből pedig az következik, hogy a cionista szervezet fenntartása és megerősítése nem lehet másodrangú probléma és nem lehet akadémiái jelentőségű, hanem nagy, praktikus jelentőségű sürgős ügy. Még nem volt idő, amikor egy élettelen és erős cionista mozgalom jelentősebb és gyümölcsözőbb feladatok megoldása előtt állott volna a zsidó élet kiteljesítése körül, mint épen ezekben az időkben.

A kongresszus kötelessége lesz, hogy a legteljesebb figyelmet fordítsa ama problémákra, amelyek összefüggésben állanak ezzel a kérdéssel. A különböző országos és különálló szervezetek, amelyek a cionista világszervezetet alkotják, az elgondolható legnagyobb erőfeszítéssel kell, hogy képviselék szervezkedési formájukat. Anélkül, hogy messzemenő automatiájukon sérelem esne a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottsága révén mégis egyetlen egységbe kell őket összefogni. Az exekutive kötelessége lesz, hogy állandó kapcsolatot tartson az összes szervezeti alakulatokkal és ezeknek

zeti otthon érdekeivel. De bármily kívánatos is ennek az összegnek előteremtése és bármily nagyok legyenek is az Agency sikerei ezen a téren, mégis végzetes tévedés volna azt hinni, hogy akár egy pillanatra is albahagyhatjuk a Keren Hajjeszod és Keren Kajem érdekében kifejtett erőfeszítéseinket. Erre a két alapra kell továbbra is építenünk. Az összes szakértő bizottságok is ezen az állásponton vannak.

a kijelentéssel, hogy el vagyunk határozva minden tőlünk telhető módon megtenni mindent, ami alkalmas barátságos és szomszédai jóviszonyt teremteni a zsidó nép és az arab polgártársak között a kölcsönös respektus és kölcsönös megértés alapján. Átmeneti nehézségek politikánk eme alapvető célját nem fogja megintatni.

Ha szabad felemelni az intelem szavát akkor ki kell hangsúlyoznunk, hogy a cionisták magukat okolhatják, ha nem tudják mellőzni a meggondolatlan kalandokat és a hivatlan intervenciókat a politikai téren. Az eféle cselekedetek csak súlyosbítják azoknak a már amúgy is nehéz feladatját, akikre a kongresszus a politikai vezetést rábízta. Magától értetődően semmiképpen sem lehet vitatni minden cionistának azt a teljes szabadságát, hogy véleményüket szabadon kifejezzék és propagálhassák, azonban a kongresszusnak módot kell találnia arra, hogy leszögezze a lojalitást és a fegyelmet kötelességeit. Nem szabad megengedni, hogy a cionista szervezet valamely csoportja vagy egyes személyek feleltelen politikai manőverrel Jeruzsálemben, vagy Londonban, vagy máshol egész ügyünket kockára tegyék.

minden lehető segítséget megadjon. Azonban az exekutívének rendelkeznie kell a szükséges emberanyag és pénz felett, amire az ilyen életbevágóan fontos funkciók végrehajtásához elkerülhetetlenül szükség van. Ehhez járul még a nem kevésbé fontos cionista propaganda és nevelés problémája, az ifjúsági mozgalmak és a heber kultúra működésének kiterjesztése.

A kongresszus feladata magaslátán fog állani

Igyekeztem itt odavetett vonásokban — nem mondhatom egyébnek — adni azt a programot, amelyet — mint a cionista világszervezet elnöke — a kongresszus elő kívánok terjeszteni. Nem kíséreltem meg problémáinkat egyenként megmagyarázni és néhányat ezek közül még csak fel sem említettem. Mindazontáltal úgy vélem, hogy ez a megnyilatkozásom alkalmas lesz a jelentőségteljes kongresszus előestéjén az elvárások figyelmét néhány olyan fontos kérdésre terelni, amely felett a cionista világszervezet már végleges ítéletet alkotott. Azon örömdetes tény előtt állunk, hogy a kongresszus most rendkívüli reményteljes kísérő körülmények között gyűl össze. Palesztinában a helyzet egészen határozottan jóra fordult és mindenütt indokolt optimizmussal néznek a jövő elé. A cionista világszervezet minden komoly nehézség ellenére, amellyel meg kellett küzdenie, beigazolta életerejét. Végül és mindenekelőtt egy új, messzire kiterjedő fejlődés elején állunk, amely — ha minden jól megy. — olyan eredményeket fog hozni, ami közel hoz bennünket Palesztina újépítéséhez és a zsidó nemzeti otthon

megteremtéséhez. Meg vagyok róla győződve, hogy a kongresszus meg fogja érteni azokat a kötelezettségeket, amelyek reáharulnak e historiai momentum parancsára és tudom, hogy a kongresszus felelősségének magaslátán fog állni. *Páris, június havában.*

Chaim Weizmann,
a Cionista Világszervezet elnöke.

Kénsav, sósav, salétromsav, accumulatorsav
minden erősségben, vagonkocsi és ballonokban, gyári lerakatainkban, legolcsóbban kapható:
Vilmani József és Fia
veggyári import Oradea. — Telefon: 6-77.

Cserépkályhák
legszébb kivitelekben színekben, modellekben és nagyságban.
Elsőrendű gyári árak.
Kérjen árajánlatot!!
Terracotta,
cserépkályha gyári lerakat
Brassó, Vasut-u3/a

Pékek!
Száz
tüziléc
kapható:
Fischer-fatelep
Str. Enescu 15. (Gyufagyár-ucca)
Telefonszám: 1300.

Házilag készíthető
Szóda viz
jó, tiszta, olcsó.
1 liter. Lei: 3-50
Főlerakat:
Emil Schuster
CLUJ.

Málnás-fürdő
Klimatikus gyógyfürdőhely
565 méter magasságban.
Meleg természeti szénasavas fürdők, meleg iszapfürdő, vasfürdő, hideg szénasavas bázis, eredeti szikulia és borászványvízek. Elsőrangú hotel és villák, villanyvilágítással, vízvezetékkel és minden komforttal berendezve.
Vasut és postahivatal, telefon, szórakozások, táncterem, rádió, velencei fürdősegek, tenisz, kirándulások és állandó zenekör. Éttermek, cukrászdák, sörcsamok, csemege üzletek, fodrászok és gyógyszerárak
Az árak napi 100, maximum 200 lei között váltakoznak.
Prospektust és információkat Málnás-fürdő Irigatószága nyújt, vagy a Soc. „RADIANA” București, Str. Câmpianeanu N. 51. A.

G 409 R 406
A nyári kedvezőtlen vételt csakis
Tungstram
Bárium
csövek
használatával javíthatja meg.
L 414 P 414

Fényképezik? Okvetlen tekintse meg
az EMKE-drogéria fényképosztályába érkezett új, olcsó, minden igényt kielégítő gépek, nagyítókat, fényzórókat stb. Gépek: 1000leitől. Papírok nagy választékban!! Friss, olcsó vegyszerek. Vidékre postai szétküldés. Telefon 250.
EMKE-drogéria Cluj, Fótér és Deák F.-u. sarok.

Vasárnap, 1929
SP
Küzdelem a K...
nap, július 7-én...
restben az ország...
dordija, a Káro...
ebben az évben...
nyer annál a té...
győztes atléták...
július 14-i román...
közösen résztvevő...
eddig az Universit...
Scortea, Kappler...
Negutiu és Popa...
lágyi Dávid, Már...
és Spolarovics) é...
Román 21 atlétája...
nőleg indult fog...
daja is. Verseny...
ró, a KAC rekor...
lehetséges, hogy...
lenését és hazur...
vitzba utazik, aho...
küldendő atléták...
jak.

Időig már eljut...
talos közönyében...
futball szakosztály...
ta: „Sürgősen me...
hogy a Gloria CFI...
zi bajnok! mecs...
román bíró deleg...
sietett eleget tenni...
taroztatnak és így...
Teofil dr. vezette...
bajnokok elődöntő...
amelyet az ország...
mult években felmu...
tunk oda, hogy az...
nak központi vez...
megkülönböztetést...
román bírók között...
eddig is meg volt...
kisebbségi bírák, ez...
je távolkarrták mag...
kabarétól — de így...
lenül még sem n...
lönbségtéves. A fo...
a saját intelligenci...
gát, pedig csak foly...
lé. — Most már fe...

A Makkabi világs...
piásza tegnap feje...
Ostraban a követi...
Férfi egyes: 1. Kol...
1. Dr. Pickné Ber...
Drucker-Mayerhoff...
páros: Jellinek-Sch...
páros: Schwitzer I...
kó.

Ki a nemzeti...
Sportkörökben és...
járt, hogy Morár...
kapitányt detroniz...
ga Aurélt, a szimp...
kost nevezték ki. E...
ertesüléseink szerin...
ves: Morár nem o...
választották meg...
kapitányi tisztsé...
központ betölteni...
ballszakosztály ö...
nek tartja erre a t...
za van: amilyen a...
olyan szegényes a...
ranja, amely Bulg...
tes értékű győzelm...
a nyugati erősebb...
való kapcsolatok te...

Július 14-én les...
ünnepe. A Hagg...
ünnepséget, amely...
és női tornászcsapa...
a sportjellegű meg...
július 14-én tartja...
Klub helyiségeiben.

SPORT

Küzdelen a Károly-kupáért. Vasárnap, július 7-én kerül eldöntésre Bukarestben az ország egyetlen atlétikai vándordíja, a Károly-kupa. Ez a verseny ebben az évben fokozottabb jelentőséget nyer annál a tényről fogva, hogy a győztes atléták közül válogatják ki a július 14-i román-lengyel válogatott mérkőzésen résztvevő atlétákat. A versenyre eddig az Universitatea (Vitályos I. és II. Scortea, Kappler, Chivulescu, Fluca, Negutiu és Popa Gherasim), JUUL (Szilágyi Dávid, Márton, Parabás, Gábor és Spolarovics) és a bukaresti Stadiul Român 21 atlétája nevezett be de valószínűleg indulni fog a brassói Olimpia gárdája is. Versenyen kívül indulni fog Biro, a KAC rekorder rudgúrója is, bár lehetséges, hogy nem szakítja meg pihenését és hazulról egyenesen Csernovitzba utazik, ahol a lengyelek ellen kioldandó atlétákat összpontosítani fogják.

Időig már eljutottunk. Az AFAR hivatalos közlönyében olvasható a központi futball szakosztály következő határozata: „Sürgősen megkeresendő az AFAR, hogy a Gloria CFR—Banatul kerületközi bajnoki meccsre Nagy Lajos helyett román bírót delegáljon.” Az AAFAR sietett eleget tenni ennek a hazafias határozatnak és így történt, hogy Morát Teofil dr. vezette az aradi és temesvári bajnokok elődöntőjét. A fejlődés során, amelyet az ország futballsportja az elmúlt években felmutat, tehát már eljutottunk oda, hogy az ország futballsportjának központi vezetősége egész nyíltan megkülönböztetést tesz román és nem román bírók között. A megkülönböztetés eddig is meg volt, — a jobb és okosabb kisebbségi bírák, ezért már hosszabb ideje távolkarrták magukat a hazai futballkabarétól, — de ilyen nyíltan és leplezetlenül még sem nyilvánult meg a különbségtevés. A futballszakosztály ezzel a saját intelligenciájáról tette le a vizsgát, pedig csak foljggyezünk a többi mellé. — Most már fejlődhetünk tovább.

A Makkabi világszövetség teniszolimpiásza tegnap lefejtődött be Máhrisch-Osttrauban a következő eredményekkel: Férfi egyes: 1. Kohn Prága. Női egyes: 1. Dr. Pickné Berlin. Férfi páros: 1. Drucker-Mayerhoffer Brünn. Vegyes páros: Jellinek-Schwitzer Pozsony. Női páros: Schwitzer Pozsony-Haber Krakó.

Ki a nemzeti szövetségi kapitány? Sportkörökben és sportrovatokban hirté jart, hogy Morár Teofil dr. szövetségi kapitányt detronizálták és helyette Gu-mara Auréli a szimpatikus válogatott játékos neveztek ki. Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint ez a hír teljesen téves: Morár nem csapták el, de nem is választották meg, a nemzeti szövetség kapitányi tisztséget nem is akarja a központ betölteni, mert a központi futballszakosztály önönimágot megfelelőbbnek tartja erre a tisztségre. S talán igaz van: amilyen a központi bizottság, olyan szegényes a válogatott csapat programja, amely Bulgária ellen aratott kétes értékű győzelmekkel akarja pótolni a nyugati erősebb népek válogatottjaival való kapcsolatok teljes elhanyagolását.

Július 14-én lesz a Haggibbor nyári ünnepélye. A Haggibbor szokásos nyári ünnepélyét, amelynek ez évben a férfi és női tornászcsapatok szereplése fogja a sportjellegét megadni, jövő vasárnap, július 14-én tartják meg az Újságró Klub helyiségeiben. A sportprogramon

Nem fog a gyomra égni,
ha rendszeresen issza a
Málnási
Sicilia gyógyvizet
Kapható minden fűszerüzletben.

kívül nagyszabású szórakoztató műsor és reggelig tartó tánc fogja az est sikerét szolgálni. Az ünnepélyre még visszatérünk.

Haggibbor-Universitátes vízipólómérkőzése

Ma, vasárnap déltán 4 órakor igen érdekes vízipólómérkőzés kerül eldöntésre a strandfürdő medencéjében. Az Universitátes és a Haggibbor csapatai mérkőzése örözüket teljesén nyílt küzdelemben. A tuvalyi bajnok az Universitátesa győzelmi kilátásait esőkkenti, hogy a Haggibbor csapatában vendégként szerepelnek ez alkalommal Orosz és Bella KAC-játékosok is. A két csapat felállitása a következő: Haggibbor: Belle, Gárdi—Földes, Geréb, Orosz—Földes I.—Steiermann. Tartalékok: Stein, Biró,

Szilágyi. Universitátes: Constantinescu, Török—Ionescu, Giurgiu III., Ziegler—Giurgiu II.—Bilkey.

A NAC szenzációs győzelme a WAC ellen. A bécsi WAC, amely klasszikus játékkal gólzóporral győzött a temesvári csapatok ellen, esütörtökön nagyvárado vendégszerepelt. A NAC, amelynek kitünő formájáról már alkalmunk volt meggyőződni, szenzációs játékkal lépte meg a híres bécsi csapatot és 1:0 (0:0) arányban le is győzte azt. A NAC kapujában új érubar: Czinczer mutatkozott be és főként az ő érdeme a nagyváradiak szép győzelme.

Románia KMSC. Ma déltán 6 órakor a városi sporttelepen a Románia és KMSC barátságos mérkőzést tartanak.

Közgazdaság

A fakartell újra az árak emelésére készül

Cluj-Kolozsvár, július 6. A középeurópai fakartell az utóbbi időben igen lényeges mértékben bővítette ki érdekeltégi szféráját úgy, hogy tagjai közé sorolhatja ma már Erdély majdnem minden számottevő fatermelőjét is. S amely mértékben bővül a fakartell monopóliumterülete, oly mértékben emelkedik a fa ára is.

Rövid idővel ezelőtt még 5800—6000 lejért lehetett kapni ab feladóállomás prima tűzfát, ma pedig 7000 lej körül kerül az ár, annak dacára, hogy a munkabérek 30—40 százalékkal csökkentek. De biztos forrásból nyert értesülésünk szerint a közeljövőben további és emelkedő tendenciájú árfokozásra is el lehetünk készülve.

Hogy semmi akadály se legyen a diktatórikus árpolitikának, a fakartell elhatározta, hogy felgöngyölit az egész kistermelést, összevásárlás útján kivonja a konkurenciából a kartellen kívül futó összes kitermelt és kitermelésre váró famennyiséget és végül hegemoniája alá gyűri a detailistákat.

Ennek a túlfutott üzleti tempónak szomorú eredményei már kétségkívül észre is vehetők. Biharban például, ahol még nemrégben cirka 60—70 kistermelő

dolgozott, ma néhány kézben összpontosul a termelés. Ugyancsak itt nagymennyiségű fát vont el a piactól a fakartell.

Ezek a készletek mind tranzitva lesznek Magyarországra felé, úgy, hogy a prima fa eltűnik a belföldi piacról és így kénytelenek leszünk felhajtott áron másodrendű tűzfával megelégedni.

Egyelőre azonban kétséges, hogy képes lesz-e a fogyasztópiac a kartell árait és fizetési kondícióit akceptálni. Ha ugyanis a kartell forrását diktál a detailistákra, akkor felborítja a fogyasztópiac és kiskereskedelem egész eddigi rendjét s a legmizérábilisabb lehetőségek latináját indítja meg.

Kétségtelen ugyanis, hogy a magát kihitelezett detailista likvidálásra kényeszerül; a részletüzlethez szokott városi piac pedig a legkialátatlanabb nélkülözéseknek lesz kitéve.

Ily körülmények között — úgy látszik — valóban elmaradhatatlan az örökké aktuális erélyes kormányhatósági beavatkozás, amely véget vet annak a romboló árpolitikának, amely a belföldi fapiaac igényeit semmiben sem respektálja, sőt hatásaiban igen kellemetlen disszonanciákat is idézhet elő.

Az állam is részesedni akar a biztosító társaságok jövedelméből. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban speciális bizottság tanulmányozza a romániai biztosító társaságok helyzetét. Mihelyst a bizottság befejezi munkáját, Popovici pénzügyminiszter törvényjavaslatot fog terjeszteni a parlament elé a biztosító társaságok működésének szabályozására vonatkozólag. A törvénytervezet kötelezi a biztosító társaságokat, hogy jóváhagyják bizonyos részét az állammal osszák meg. Ugyancsak kötelezővé teszi a javaslat a biztosító társaságoknak, hogy a gabonafermést kedvező feltételek mellett biztosítsák be, bármilyenek ígérkeznek is az. A javaslat egyidejűleg megrendszabályozza az ugynevezett kölcsönös biztosító társaságok működését is.

Már is módosítani kell a még el sem készült vámtarifát. Bukarestből jelentik: Az új vámtarifatervezet még jóformán el sem készült máris módosításra szorul. Az egyik bukaresti lap ugyanis leközölte az új tarifatervezet egyik leg-

jelentősebb részét, a textil- és selyemcikkekre vonatkozó, intézkedéseket és Madgearu iparügyi miniszternek a külfölddel tervezett kereskedelmi szerződés megkötésénél követendő magatartására vonatkozó megjegyzéseit. A lap indiszkrétója folytán a pénzügyminisztériumban tegnap déltán összeült a vámbizottság, hogy a tarifán módosításokat eszközöljön, nehogy a tervezet időnek előtt való közlése spekulációkra adhasson alkalmat.

Tiltakozások országsszerte az italmérsi engedély-illeték felélemelése ellen. Az erdélyi és bánáti vendégülösök és kereszmárosok több gyűlést tartottak, amelyek során tiltakoztak az italmérsi engedély-illetékeknek túlzott emelése ellen. Határozati javaslatot szavaztak meg, amelyben kijelentik, hogy hajlandók az államterhek viseléséhez hozzájárulni és a jelenlegi 500 lej kitévő illeték tiszszerszet fizetni. Egy ennél nagyobb mérvű emelés azonban megölné a vendégülös ipart.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 9.
Fiókintézetek: Dej—Dés, Beclean—Bethlen, Jibou—Zsibó, Zalaú—Zilah.

Saját tőkék 40 millió Lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely

35 milliárd lej képvisel Románia ezévi termése. Bukarestből jelentik: Raducanu munkügyi miniszter nyilatkozott a saját képviselői előtt az ezévi terméskilátásokról. Raducanu kijelentette, hogy a specialisták becslése szerint Románia 1929 évi termése mintegy 35 milliárd lej képvisel. Csak kukoricában mintegy 750 ezer vagon termés ígérkezik. A munkügyi miniszter ezután azokról az erőfeszítésekről beszélt, amelyekkel a kormány tesz, hogy a termés és annak szállitását finanszírozhassa, majd kijelentette, hogy az ezévi termés valósággal megmentőleg fog hatni az országra és fel fogja lendíteni az ipart és kereskedelmet, mert emelni fogja a fogyasztó tömegek vásárlóképességét.

MOZI

CORSO-filmstúdió mősora:

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor. A szerdem pokla. Briggitté Helm feltűnést keltő nagy filmje. Méltó partnere: Henry Stuart.

Hétfőn 7 és 9 órakor a közönség óhajára. A revü-macska. Főszereplők: Lillian Harvey, Harry Halm és Hanz Junkerman.

Kedd 7 és 9 órakor: A revü-macska. Főszereplők: Lillian Harvey, Harry Halm és Hanz Junkerman.

Szerda 7 és 9 órakor: A revü-macska. Főszereplők: Lillian Harvey, Harry Halm és Hanz Junkerman.

A Corso filmstúdió igazgatósága értesíti a közönséget hogy a meleg nyári időszak alatt az előadásokat hétköznapokon 7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 5, 7, 9 órakor tartja meg. Az öt és hétórás előadásokon 20 és 30 lej a belépődíj.

GRAND

nyári mozgó műsora, városháza udvarán
Vasárnap, hétfőn, és kedden este 9 órakor szenzációs két premier. Az erdélyi szépségverseny. A legszebb erdélyi és kolozsvári lányok felvonulása az Ellenzék szépségversenyén. Ugyanakkor a Rabszolga Pieség (Eljön az idő.) Társadalmi dráma. A legújabb megjelenésű Paramount filmje. Főszereplő: Florence Vidor, a Balajka és Oroszország hősnője E. Janings partnernője és Gary Cooper, a Fekete szejk fősz., aki Rudolf Valcintino szerepkörét vette át.

Bankok! Gyárak! Vállalatok! Kereskedők! Iparosok!

Saját érdekében felhívom b. figyelmüket modernül felszerelt
nyomdámra és gummbélyegző gyáramra.
Modern kisüzem, olcsó árak, izléses munkák!
Kérjen árajánlatot!
EUGEN KATZ CLUJ,
Strada Regina Maria 37. szám.

Málnási Mária-forrás

Természetes alkalkus sósgyógyvíz. A legjobb nyálkaoldó gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. — Mindentűt kapható!
Kutkezelőség: **Brassó.** Főterakat: **Bognár & Szántó Rt.**
Cluj—Kolozsvár. — Telefonszám: 72.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

A KUTYA LELKE

Írta: KONSTANTIN FEDIN

(2)

A meleg vér szagától a him idegenszeru, nyugtolt vonításba kezdett. A vonítás erősen hallatszott végig az uccán és a nőstény hasonló panaszos hangon válaszolt.

Már nem is hasonlítottak kutyákra, ahogy egymás mellett állottak, felgördnyedt háttal, behuzott farkokkal.

Azután egymást taszították és reszkettek. A ló nyakából véres darabokat szakgattak, lenyelték anélkül, hogy megrágták volna, csak úgy leszorították magukba, fájdalom és görcsök közepette. A ló szája vicsoritott, de ebben nem látszott semmi rosszindulat. A tépett nyakból pedig meleg, szürke felhő emelkedett.

Amikor a him reggel felé felébredt, barátját már nem találta maga mellett. A sötét tetem hasán egy kicsiny madár sötétlángot. A fején pedig egy apró komondor falatozott.

A kutya orra el volt dugulva és nem találta a nőstény nyomát. De azért felfedezte őt, valahogy úgy, hogy visszaidézte maga elé az uccákat. Így azután megtalálta és hozzászompolgott.

A nőstény előrenyújtott lábakkal, vicsoritott szájjal, kifordított szemekkel feküdt. A him nagyon nagyra és hatalmasnak képzelte.

Csak miután bajusztát odatette gyapjas ustokéba, jött rá, hogy mi történt. A haragtól irtozatosan vonított.

Az egész nap haragban és vágyakozásban telt. Folyton végigfutott az uccán és ment a ló kadaverétől vissza abba az udvarba ahol a nőstény feküdt, azután megint csak oda és vissza. Mindentől félt. Az édeskés büsz, amely megtefitte testét, fájdalmat okozott neki. Ezenkívül az emberek nagyon kegyetlenek voltak hozzá ezen a napon, kövökkel dobálták meg, füttyültek, ha nehézkesen és tapadó nyálfontalát huzta maga után végigfutott az uccán.

A haragban kívül véletlen szomjuság is kínozza.

Este a ló hullája körül emberek gyülekeztek. A kocsi elé egy lovat fogtak és az emberek erre a lóra ordítottak és ezt verték. Majd két ember elment a kocsin, amelyre ráhelyezték a kadavert. Először a hosszú, majd a rövid uccán át vitték oda, éppen abba az udvarba, ahol a nőstény kutya hevert.

Most valami borzalmas dolog történt.

Egy ember végigcipelte a kapu mellett uton egy nyúl kutyának a testét. A hátsó lábainál fogva huzta, fölemelte, meglobálta a levegőben és bedobta végül a ló kadavere melé.

A kutya, aki a kocsi alatt kuksolt, hirtelen felugrott és beleharapott egy ember puha lábába. Csak hogy ezen a napon az emberek rosszindulatuk voltak és a kutyát egy nehéz tárggyal addig szurkálták, amíg elfutott egy másik uccába. Az emberek itt is köveket hajgáltak utána.

Mind egy kutya csak rohant előre, utána ment a kocsinak és nem gondolt arra, hogy ehagyja a kocsit. Néma és kietlen uccákon mentek végig, már mind kevesebb kutya jött utánuk és semmi sem tértette el figyelmét arról a két kutyától, amely mereven, mint két bot nyúlt ki a kocsirol.

A him később már kis távolságban követte a kocsit. Némelykor, ha a fájdalom összeszorította a nyakát, megállt és nyugtolt vonítást hallatott. Nagyon messze mögöttük maradt a város lakott része,

már este volt, amikor az emberek megállottak a kocsival.

Sötét, feketeséggel tele árok szelén állottak meg. Lentről egy meleg, bűdös pára szállott fel és olykor állatok fájdalom sikolya hallatszott.

A him kutya felhőrdült. A tompa üvöltés fölött pedig sötétség borult.

Ebben a pillanatban az emberek lehajították a kocsiról a bozontos kutya tetemét, be a mélységbe. A szőrös test az éjjeli levegőn világos sávot hagyott és eltűnt.

A him utána!

Összegombolyította magát és úgy ugrott a bűdös, meleg sötétségbe. Abban a rövid szempillantásban, mialatt a gödör elúgró részei között repült, kegyetlen, lángoló forróságot és fagyasztó hideget érzett.

Lent, a talpa alatt megint földet érzett. Azonban ugrás közben felszakította kemény koponyacsontját, úgy hogy a nyelve kilógott. Sötét szemében bizonytalan pontocskák uszáltak, amelyek úgy égették, mint a tűszúrás.

De a pontok mögött a kutya hajlított hátakat látott és a füle zugásában egy ismert vicsorgatást érzett.

Először le kellett győznie magában az árok atható bűzét, mielőtt megérezte volna a veszedelmet. A veszedelem pedig ott olalkodott a csillogó, fagyos pontocskák mögött. Vér a szivéből most már erősen átömlött az izmaiba, hogy használhatók és jók legyenek a bekövetkező harcra.

Ekkor fájdalomtól és félelemtől megijítva, érezte barátjának gyapuját, közvetlenül az orra előtt. Érzéke most annyira kiélesedett, hogy az új, ropant édes bűz mellett magába szívta az izgalmas és meghitt szagokat is, amelyek olyan megalázóan gyöngéd érzelmekkel telítette barátját iránt.

Felemelte a fejét.

A verem fölött a régi sötétség és üresség terjengett, de most még magasabban mint egykor és hideg, fényes pontok szurkálták össze ezt a sötétséget és ürességet is, akárcsak azok a pontok, amiket ő maga érzett maga körül, lent a veremben.

Mintha érezte volna, hogy soha többé nem fog visszatérni a békés multhoz, ahhoz a bizonyos füvel benőtt uccához. És elkezdett újra, most már utóljára, kutya módra üvöltöni.

A ló kadavere tompán gördült lefelé és beleesett ott lent a puha tömegbe.

Mintha valami légáramlat kergette volna széjjel a csillogó pontokat. Azután pöffedt, puppos, vastag homloku lények vonultak fel a ló kadaverjéhez és elkezdtek behuzott farkokkal, bőszen mormogva és fogukat vicsoritva leszedni a ló bőrt.

E falánk szörnyetegek között volt a kutya is.

Itt azonban végetért a kutya lelkéről szóló történet és kezdetét veszi a bestia lelkéről szóló história.

(Fordította: Szabó Imre).

— Vége —

Terményzsákok, vizmentes ponyvák

gép-, kazal- és székertakarásra.

Manilla, kötözsíneg és kötelek.

Zsák és ponyva kölcsönzés

Boskovics Józsefnél Cluj,

Str. Reg. Maria 15. Telefon 910.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár Marosvásárhely és Nagyváradon. — Saját tőkéi 85 millió lej.

Affiliált intézetek: Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Mindenbankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasúti mellett.

UNICUM

borotva
borotvaszappan
borotvaféső szij
borotvaecset
önborotváló készülék
önborotváló pengék
acétáruk fejülmulhatatlanok

„Unicum“ Kun, Calea Victoriei 2

Redőnygyártásban

3 évtizedes tapasztalattal

SZANTÓ DEZSÓ ÉS FIA

redőny- és kályhagyára Oradea

első helyen áll.

Acéllemezredőnyök. Esslingnei faredőnyök

Művészi

perzsaszőnyeg

szüvött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szővőkellékek legelőnyösebb beszerzési forrása.

SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu (Uri-u.) 14.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Utazók! BERKOVICSNE

vendéglője megnagyobbítva

Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.

Zöld-u. Mérsékelt árak. Kötöny házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját

készítményü bubi, transzformatio, poschtise parókákát

Hat hónapos villanyos ondoilás, speciális, festés és minden különlegességek a szakmában. MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.

Ajánlok a legolcsóbb napi árak mellett frissen olvasztott és tisztán kezelt

ARMA

LIBAZSIRT

— saját export-bődönömben szállítva — 5 kilogrammtól kezdve minden mennyiségben.

Friedmann M. Oradea

Piata Mihai Viteazul 11. sz.

Házasság! Férjhez menni szándékozó kisebb-nagyobb hozományjal rendelkező leányok, özvegyek, valamint házassalándó urak — korülömbségre való tekintet nélkül — forduljanak bizalommal Hajnal József-ügynökség házassági osztályához Cluj, Piata Unirii 3. Válaszfélyeg csatolándó. — Hölgyek személyesen d. u. 4-7. Férfiak d. e. 10-1-ig.

Középisikolai képzett ségü, francia, német és magyar nyelvel bíró fiatalember iródat, üzleti alkalmazást keres, esetleg gyormekék korrepturáját vállalnia Cim a kiadóban.

Perfekt román, német és magyar levelező mérlegképes könyvelő megfelelő elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban „E. B.” jelge alatt.

Bevezetett fúzer, vas-kereskedés, elköltözés miatt, azonnal átadó. — Értekezni Szobelnéi Jiboun.

Esküvők és bankettek előkészítését a legfinomabb francia (vagy magyar) mentikkel; a legkompikáltabb cukrászta vágo dolokat vállalom felelősséggel. Vidékre is elmegek saját költségemen. Özv. Reinherczné Calea Regetei Ferdinánd 95. 2062

Házitanító kerestetik vidékre. Érdeklődni: Reg. Ferdinand 132., emelet. 2093

Keresek ort, kóser vendéglőm részére főzésben és kiszolgálásban jártassággal bíró zsidó lányt vagy fiatal asszonyt azonnal belépésre. Metropol-étterem Brasov. 2094

Famegmunkáló, komplett asztalosgépek sürgősen, olcsón eladók. Dorobanților 7.

Forgalmas erdélyi fűrdőnyen 30 éve fennálló jól bevezetett ort. kóser vendéglő felszereléssel, lakással, épülettel olcsón eladó. Értekezni Welsz Mór Cluj, Str. Gojdu 9.

Pékséget keresek bérbe. — Ajánlatokat „Péküzem” jellegűekérek a kiadóba.

Több nagykapu v salással ellátva és 2 keményfa asztal olcsón eladó. Értekezni Sámson bórkereskedőnél Piata Mihai Viteazul No. 36. (Széchenyi-ter.)

Keresek jólbő zsidó szakácsnőt e hónap 15-ikére. — Sebastyán Dávidné Cluj, Egyetem-ucca 3.

Uri asszony elvállaja öreg ur vagy nő gondozását. Esetleg öreg házaspárt magához venne. „Kedves otthon” jellegére a kiadóba.

OOOOOOO

Mosóöltöny Lei 1400.

Tennisznadrág Lei 540.

Neumann M. férfi- és fiuruhaáruháza Cluj, Piata Unirii 14. szám.